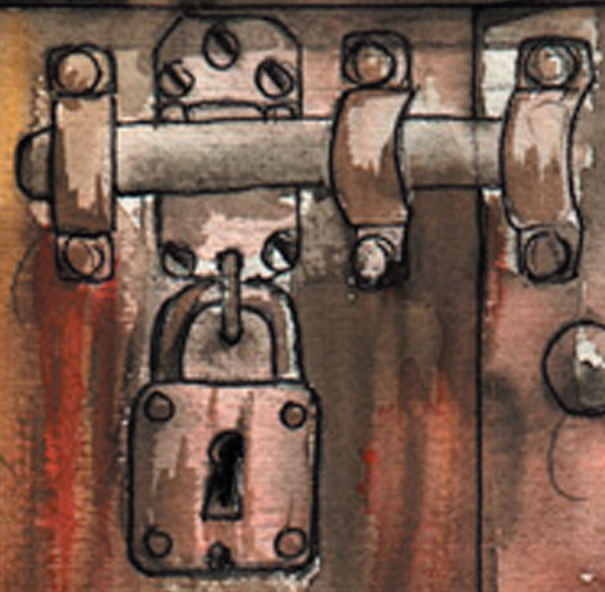
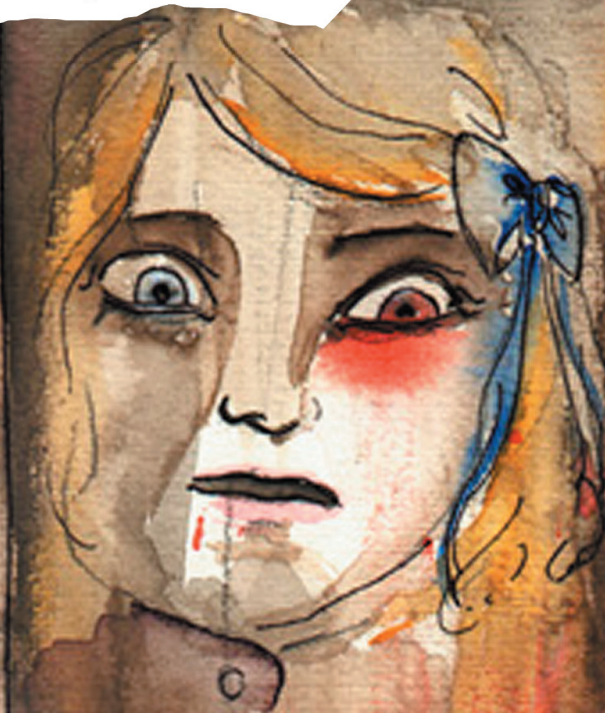

Fr

Nummer 42

40 kronor

Vreden
Kastaria
Finkelboda
Lajvien

Sommarlajvens skeenden II

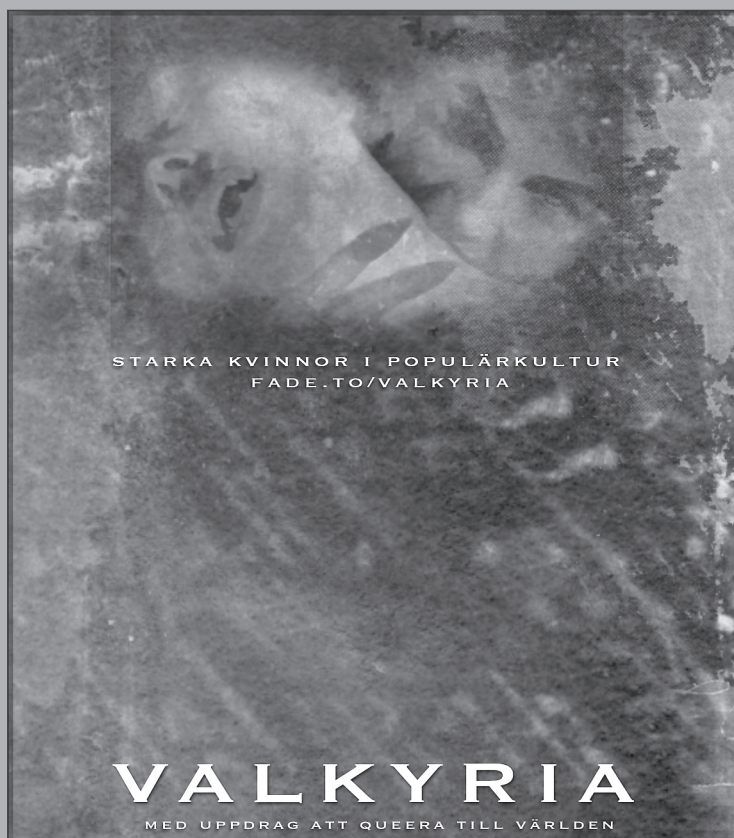
..DEN FJÄTTRADE GÅSEN

En tidning om Mutant

- ARTIKLAR
- INTERVJUER
- NYHETER
- RECENSIONER
- ÄVENTYR

<http://spel80.cbj.net>

REDAX LILLA RUTA: Redaktionen tackar av korrugudinnan och attackskribenten Tova Gerge som många gånger har varit en *oumbärlig* resurs för tidningens tillblivelse. Även vår analytiska skribent och visionär Anna-Karin Linder galopperar in i solnedgången. Vi önskar dem bägge ett varmt lycka till med alla de myriaders myriader av intressanta projekt de företar sig. Men som alltid har vi även goda nyheter: redax välkomnar Agnes Blomberg som kreativt tecknar de allra mest fantastiska bilder och Sofia Findahl som otåligt står och stampar i backen med korrpenan dragen, redo för textdrabbning! Förresten, vi har en hemsida! Surfa in på fea.sverok.net för *din* internetdos!

SNÖÖRMAKERIET

**Tofsar
Band
Fransar
Snören**

**Lajvare
10 - 20%**

— *Felchers* —
Hornsgatan 52 (Mariatorget)

Tel 08 642 28 01 • sculp.art@chello.se

CHEFREDAKTÖR & ANSVARIG UTEGIVARE
johanna hedberg o anna westerling

TEMAREDAKTÖR
martin brodén

I REDAKTIONEN
ada fredelius, agnes blomberg, sofia findahl

LAYOUT
johanna hedberg (övergripande),
martin brodén, anna westerling

ÖVRIG KORREKTURLÄSNING
pål toler

REDAKTIONSADRESS
fëa livia c/o johanna hedberg
emågatan 42, 128 46 bagarmossen

INTERNET
<http://fea.sverok.net>, fea@sverok.net

SKRIBENTER I DETTA NUMMER
stina almered, jennie antonsson, steffan
björk, malin burbeck, kalle grill, elsa helin,
anna-karin linder, helena lindh, maria mil-
der, loella mårtensson, anna-maria norin,
olle sahlén, maria sundstedt, klara thureson,
max valentin

FOTOGRAFER I DETTA NUMMER
niklas björklund, johannes borgström, kalle
burbäck, christian johansson, adam lund-
kvist, marcus ohlsson, olle sahlén, fredrik
ädelråf, emma öhrström, teamnegativ.com

ILLUSTRATÖRER I DETTA NUMMER
isdraken, projekt nuhaga, sven westerling

OMSLAG
agnes blomberg

TEMAFRAMSIDA
fotografer, övre raden från vänster: ada
fredelius, marcus ohlsson, emma öhrström.
fotografer: nedre raden från vänster: ada
fredelius, olle sahlén, johannes borgström

UPPLAGA
500 ex.

TRYCKERI
trydells tryckeri

PRENUMERERA PÅ FËA LIVIA
sätt in 175 kronor (för 6 nummer) på post-
giro 639 95 16 - 1 (betalningsmottagare: fëa
livia). utanför sverige tillkommer porto på
10 kronor. baknummer kostar 25 kronor
styck, 20 kronor om du köper fler än 5
nummer.

fëa livia framställs ideellt och publiceras
ungefär 4 gånger om året av föreningen fëa
livia. allt material är copyright © 2004 fëa
livia och respektive upphovsperson om inget
annat anges. eftertryck utan skriftlig tillåtelse
är förbjudet. fëa livia förbehåller sig rätten
att redigera inskickade texter. innehållet i
de enskilda artiklarna överrensstämmer inte
nödvändigtvis med någon av de enskilda
redaktionsmedlemmarnas åsikter.

I N N E H Å L L

N r 4 2 o k t o b e r - d e c e m b e r 2 0 0 4

kolumnen krönika: livet lajvet i skogen	4
tema: sommarlajvens skeende II	5
välkommen till fronten juditj	6
moralpaniken och lidandet - eller fy fan vilken snygg död jag fick	8
vreden och viljan - akt för akt	10
kastaria - en kritisk blick på ett fantastiskt lajv	12
adelslajvare	14
fantasty - shopping är bäst i landet lajvien	16
fëa frågar 5 & utdrag ur en nedansk översteprästinns dagbok ..	17
recept	18
jag är inte bara lajvare - jag är mamma också	20
stoppa tåget - jag vill interagera	22
det är något ruttet i lajvien	24
ncid	26
laf - lajvassistansfonden	27
vår idol: scan	28
svart himmel	30
wargavinter	33
kalendarium	34
nyheter	35

LEDAREN

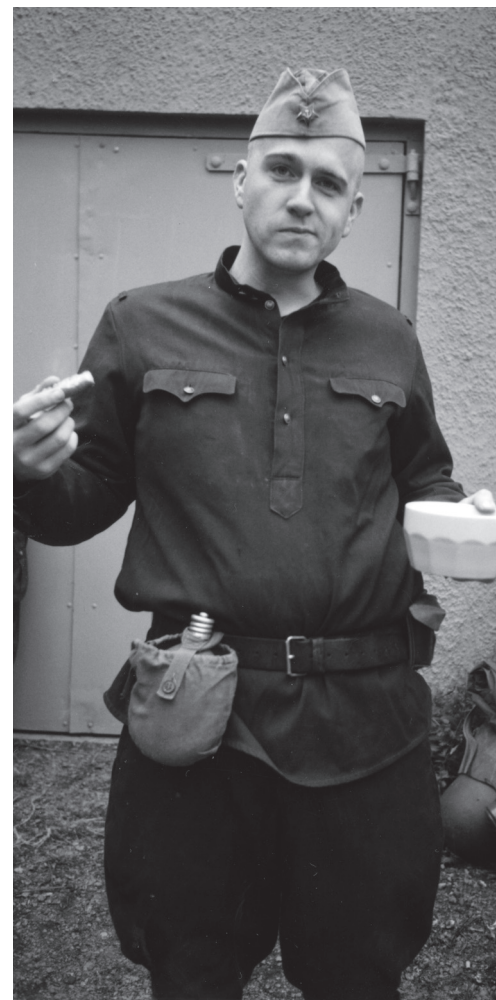
Till min första Fëa-ledare hade cirkusen som är Knutpunkt just avslutat sitt första varv och återvänt till Norge och jag skrev om framtiden och vikten av utveckling. Nu, när tredje varvet just ska börja, vet jag vari det stora paradigmskiftet låg:

Förr sjöng vi *Maria går på vägen*, nu sjunger vi *Internationalen*.

Och vi är lika vilsna som alltid. Välkomna till Fëas allra första sequel:

Sommarlajvens skeenden II

Martin

Livet lajvet i skogen

En blöt vårkväll i slutet av 90-talet klev jag av Lidingöbanan för att påbörja mitt livs andra lajv. De människor jag skulle åka med hade jag i all hast samlat ihop dagen innan genom att frenetiskt gått igenom min telefonlista efter människor som inte hade något att göra i helgen. Lajvet ifråga hade fått min uppmärksamhet kanske ytterligare en eller två dagar innan dess - då jag stått i en av Stockholms förorter och pucklat på arrangörerna med ett med god vilja svärdformat silvertejpsföremål.

Det var inget snack om att detta var ett "sunklajv" - jag hade inga förhoppningar om en känslomässigt överväldigande intrig, realism, total inlevnad i rollen eller något som skulle förändra min syn på min omvärld och dess problem.

Det fick jag inte heller. Däremot fick jag dussintalet nya vänner, ett av mitt livs trevligaste helger, samt en rejäl knuff in i LajvSverige.

När jag nu blivit lite för lat för att fem gånger per år släpa mig själv samt ett par hundra kilo packning ut i skogen tänker jag hellre på hur roligt och givande det var istället för hur utmatande och tidskrävande. Då måste jag säga att det detta lajv nog var ett av de mer minnesvärda.

Det kan bero på att jag hade fruktansvärt trevligt, men jag vill hävda att det var mer än så. Lajv beskrivs ofta som ett sätt att testa något nytt, antingen en situation som är näst intill oändligt långt bort från vår trygga vardag i form av lajv som *Det rätta virket* eller *Futuredrome* - eller ett beteende som skiljer sig från den person vi i vanliga fall är.

Kan det vara så att detta lajv åtminstone gav illusionen av något som är främmande för min vardag: Nämligen total kravlöshet både från omgivningen men också från mig själv?

Inga av vardagens krav, inga krav på mig att gestalta en karaktär trovärdigt, inga pretentioner samt vad som kändes som en kravlös vänskap.

Överallt i våra liv möts vi av stora och små prestationskrav. Borde det då inte vara lika intressant att undersöka hur vi reagerar i denna främmande kravlösa värld som hur vi skulle påverkas av ett otal dramatiska händelser av proportion?

Är det inte också intressant att utforska ett naivt kravlöst beteende och förhållningssätt till omvärlden? Där vi inte längre dömer vår omgivning utan möter världen med en enorm acceptans. En acceptans för mina medmänniskor, men även för illusionen att ett ruckel kan vara ett slott, en silvertejpskorv ett svärd och en skogsplätt i en förort kan vara ett kungarike.

Jag tror faktiskt att allt detta har ett värde. Vi måste inte alltid försöka komma nära krig, katastrofer och ondska för att kunna förstå de jävliga förhållanden som råder i vår värld. Det finns också ett värde i att närma sig något gott och trevligt för att bättre förstå den plats vi vill att världen skall vara.

TEXT: STEFAN BJÖRK

Sommarlajvens Skeenden II

VÄLKOMMEN TILL FRONTEN, JUDITJ

Vreden – ett lajv om en Röda armépluton vid Narvafronten spelades i augusti i två uppsättningar med olika förberedelser. Stina Almered berättar om sina erfarenheter från de två resorna till östfronten 1944.

Mitt första intryck av projektet *Vreden* var: oj vad häftigt, det vågar jag nog inte åka på. Sen tänkte jag efter lite och anmälde mig. *Vreden* skulle gå av stapeln i två uppsättningar. Till den första fick man en färdigskriven roll och till den andra hade vi förträffar, eget rollskapande och studier om Sovjetunionen. Jag var med i en referensgrupp som skulle delta i bägge uppsättningarna för att jämföra dem.

Min roll

Juditj Vjalova var judinna och hade haft en utsatt uppväxt i en familj där hon fick ta för mycket ansvar. Hon hade suttit i fängelse för att hon gömt mat åt sin sjuka lillasyster. Nu var hon fast besluten att överleva kriget genom att låtsas vara den perfekta soldaten. Inuti Juditj doldes känslan av hämndbegär efter allt hon blivit utsatt för som barn, hemlängtan, förakt för kommuniststaten, bitterhet, avsky mot alla soldater och en vilja att bli omtyckt. Juditj blev placerad som furir i signalistgruppen och både hon och Stina trivdes bra med att svara i telefonerna i bunkern, skriva av radiomeddelanden och sprida information.

Lajvet

Vi stuvas ombord på jeepen som skumpar och kränger genom den becksvarta natten. Vad som väntar när vi går av vill ingen veta. Regnet slaskar och lamporna från

nästa bil bakom oss flämtar. Vi tumlar av och jag möts av en gräslig syn. Mina stövlar har knappt fått fotfäste i leran när jag ser en läkare famlande i en stor krater. Han är dränkt i blod och ropar på hjälp. Bredvid honom ligger resterna av något mänskligt söndertrasat. Några går därifrån, någon vänder sig om och spyr, jag får tag i en arm på någon som är skadad i huvudet och vacklar, snyftar, leder honom därifrån till tryggheten på en brits i bunkern. Välkommen till fronten Juditj.

Eldstriderna lugnar sig så småningom och det är mitt pass vid telefonen. Jag sitter på kaminen lagom obekvämt och huvudet nickar till ibland. Det är så stilla. Varje liten bit av bunkern, vårt tillfälliga hem, en liten bit trygghet och värme, är täckt av kamrater. De sitter, står, ligger, ihopkrupna med hjälm och stövlar på, kramandes sina vapen, sover och slumrar. Det gröna blir grått och svart till en enda massa, en organism som kurar vid mina fötter. En liten dammig bit luft lyses upp av glöden från en cigarett. Halvslutna ögon möter mina. Det är så oerhört vackert.

Det är solsken och jag är ute ur bunkern för att få lite luft. På avstånd hör jag löjtnanten och fanjunkaren bli osams. Det där hör inte till vanligheterna tänker jag och skärper öronen.

- Nu skiter jag i det här!, vrålar hon och går sin väg.

Utan en min skjuter löjtnanten henne. Skottet träffar i bröstet och hon faller.

I en sekund står jag handfallen. Sen börjar jag springa. Hon är illa därän och vrider sig i plågor, kräks blod över sitt vackra hår, skakar, spottar och rullar med ögonen. Hennes närmaste kamrat i kanongruppen kommer rusande och vi pratar lugnande, gråter, ber henne stanna kvar, håller hennes hand. Vi får upp henne på en bår och hinner till sjukältet när hon blir stilla och sjunker ihop.

- Ska vi bära ut liket nu eller ska vi vänta tills det börjar lukta?, frågar en kamrat med likgiltigt ansikte.

Jag snubblar frånältet, virrar och faller ihop i en sittande hög. Mina händer bär hennes blod. Bakom mig har soldaterna fortsatt som om ingenting hänt. De lagar mat och går omkring som om allt vore normalt. Insikten drabbar mig att vi kommer alla att dö här. Skrikande, förbannade, ropande efter mamma kommer vårt blod att flyta ut och blandas med leran.

Jag vinglar in i bunkern och griper tag i närmaste kamrat.

Anna Pavlovna, författaren, genomborrar mig med sin stadiga blick när jag vrålar ut all smärta och ångest jag samlat. De naglar fast mig mot väggen när jag skriker, ylar, hostar i panik: - Vi kommer att dö här! Du måste hjälpa mig härifrån!

Läkaren dyker upp. Han går helt nära mitt ansikte och viskar i ett andetag:

- Jag vill också härifrån.

Han ger mig en spruta morfin och jag säckar ihop som en halmdocka. Jag släpas till en brits och ligger där ett bra tag. Både Juditj och Stina samlar sig för att fortsätta spela. När jag med Fyodors hjälp kommit på benen igen är jag osammanhängande och svag. Fyodor talar lugnande till mig och jag nickar. Han avslutar med att allvarligt se mig djupt i ögonen och säga:

- Bara för att man snubblar, betyder det inte att man faller.

Slutet

För sista gången skriker NKVD åt oss att gå ut ur byggnaden och ställa upp utanför på ett led. Juditj och Misja får order att ställa sig ett steg framför alla andra. Vi går långsamt framåt och snart vräker kulorna över oss. Vi snubblar, faller och dör i gräset. Det sista Juditj ser är gult och grönt gräs som strävar mot himlen. Så många som dött så här som vi låtsas just nu. Så många som dör i det här ögonblicket, tänker jag sorgset.

Nu är lajvet slut.

Eftertanke

Vredens arbetsmetod hade klara och tydliga mål, definitioner av begrepp och vad du som spelare kunde förvänta dig av arrangörerna och tvärtom. Arrangörer, medarbetare och deltagare gjorde bra ifrån sig och det resulterade i ett lajv som motsvarade mina förväntningar.

Vreden använde sig av aktbrott som kändes helt naturliga i spel. De tre akterna utspelades på olika tidpunkter och hade stora skillnader i stämning.

För bägge uppsättningarna diskuterade vi personliga gränser och undervisades i vapensäkerhet. Det gjorde att jag vågade bli misshandlad och torterad, skrika, gråta, skälla ut folk och känna närhet utan att det kändes stelt. Det är viktigt att känna sig trygg i sin spelgrupp och ha tydliga regler som brems och cut när man lajvar. Jag vågade spela på känslor jag inte tidigare närmade mig i spel, som äkta sorg. Vi gav varandra massor av feedback efteråt och pratade av oss om allt vi känt och upplevt. Jag kände mig stolt och fick en jättedos självförtroende efter Vreden.

Förberedelserna till de bägge uppsättningarna var olika. Det resulterade i att jag på uppsättning två hade lättare att hitta hur jag exempelvis skulle utnyttja att jag var furir. Jag hade också mer koll på rangordningen mellan befäl och vad den leder till. Stämningen på förmötena var positiv och tillåtande. Till uppsättning ett var jag lite förvirrad och tog stunden som den kom. Ettan var fantastisk med alla överraskningar och det var skönt att jag inte hade några större förväntningar på mig själv i spelet med andra eftersom vi inte var särskilt förberedda. Tvåan var otrolig på grund av att spelet i gruppen mynnade ut som vi tänkt. Rent praktiskt var saker mer genomtänkta, till exempel möbleringen av bunkern. Under uppsättning två var jag mer avslappnad och kunde vara otrevlig och skvallra på andra - utan att gå ur roll och tänka på om de andra tog illa upp utanför spelet. Det var en av fördelarna med att inför denna uppsättning ha träffats och lärt känna varandra innan lajvet.

BILD: ADAM LUNDKVIST, PICTURETHIS.SE

TEXT: STINA ALMERED
BILD: ADA FREDELIUS
OCH ADAM LUNDKVIST,
PICTURETHIS.SE

"Vi går långsamt framåt och snart vräker kulorna över oss. Vi snubblar, faller och dör i gräset."

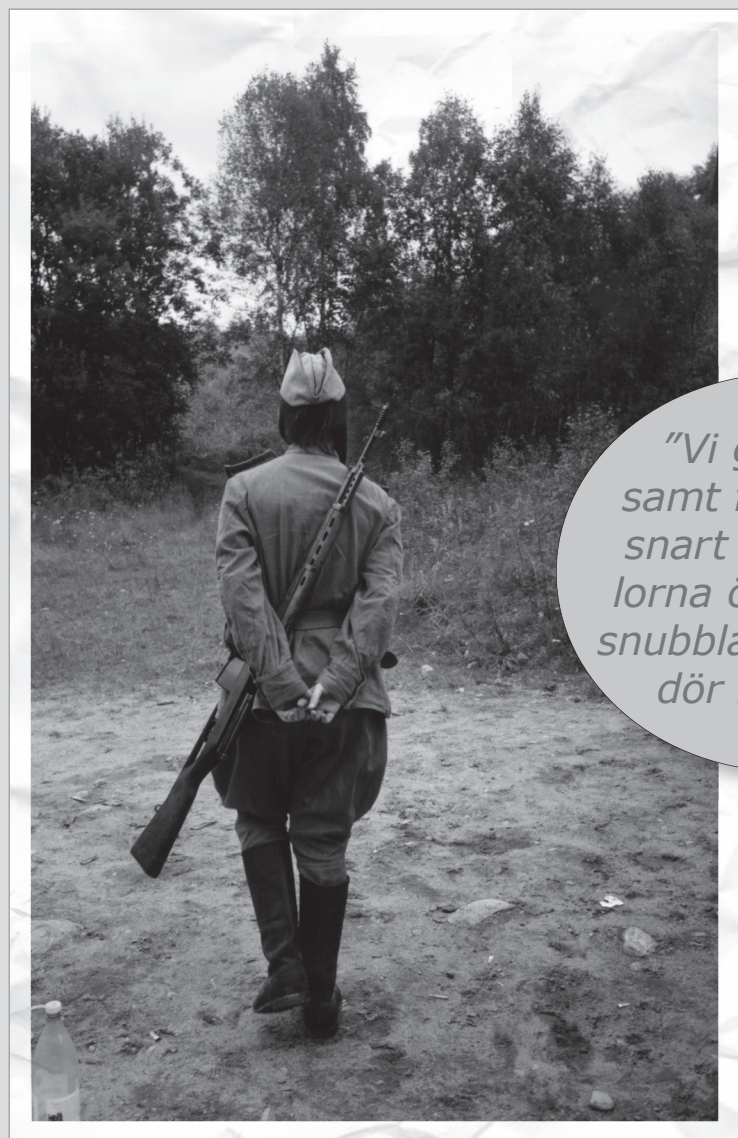

BILD: ADAM LUNDKVIST, PICTURETHIS.SE

MORAL.PANIKEN OCH LIDANDET

Jelena och Tamara går långsamt genom betongrummet. Vid väggarna sitter håglösa soldater som följer dem med blicken. Ingen försöker hindra dem. I mitten av trappan börjar Jelena springa, tänker inte längre på Tamara, bara på friheten, på ljuset där ute. På frisk luft utan damm. Hon ser inte ens soldaterna som står utanför dörren förrän hon redan är förbi. Då är det försent. Hon hör hur de skriker att hon ska stanna, men hon har tagit sikte på skogsbrynet. Bara några få steg till så kan hon kasta sig ner i gräset. De skjuter ett skott. Jelena faller handlöst på gruset. Död. Tamara som sett scenen

genom dörrspringan går tillbaka upp till rummet. De andra flyktingarna förstår genast vad som hänt.

Krigets rester

Detta var slutet på mitt lajv. Jag spelade Jelena Ivanova, en av åtta flyktingar i ett parallell-lajv till andravärldskrigetdramat *Vreden*. I ett dygn hade jag levt som överlevaren, hon som aldrig ger upp, som tills sista lilla hopp har dött.

Min roll förtjänade att leva efter allt hon gått igenom. Men hon dör på en gårdsplan. Efter tre år på flykt. Tre år av lidande, förnedring och fasa. Ett helt liv av förföl-

jelser och övergrepp. En karaktär med en enda framgångsrik taktik: att knyta näven i fickan och gå vidare. Att utstå allt detta, bara för att inte riskera något. Som bär sin enorma stolthet och livsglädje på insidan. Vem om inte min roll förtjänade att komma levande ur detta helvete?

Men i krig finns få eller inga hjältar. Just detta faktum lyckades både *Vreden* och *Viljan* förmedla. Det finns inga som klarar sig för att de förtjänar det. De som överlever, överlever, de som dör, dör.

Tyst starkt

Viljan var fyllt av isande vackra, extremt känsllosamma ögonblick. Kontrasten mellan de långa timmar i betongrummet som symboliserade de två veckor som flyktingarna bott där och de timmar i realtid när de deserterade ryska soldaterna dundrade in i vår värld var otroligt omtumlande. Vi som har spelat lågmält och långsamt med långa monologer blev nu misshandlade och nedtryckta av traumatiserade soldater direkt från skyttegraven.

Jelena vågar sig fram till en soldat som äter en morot. Hon är mycket hungrig. Tvekan håller hon fram sina cigaretter och ber om att få byta dem mot mat. Han tittar likgiltigt på henne, som om hon inte vore en riktig människa, pekar på en hjälm i hörnet. "Det finns mat i den, ta den." Han tar hennes cigaretter och fortsätter äta. Hon går bort mot hjälmen. Två andra soldater rusar fram och tar brödet och morötterna innan hon hinna ända fram. Hon står framför den tomma hjälmen och börjar gråta hejdlöst. Hon som inte gråtit på årtal. Jelena går långsamt tillbaka till sina kamrater. I huvudet hör hon ljudet från moroten när den bryts av mellan soldatens tänder. Känner lukten. Att morötter lukade så.

Lek för sanningen

Efter lajvet fylls jag av skamkänslor som jag inte kan hantera. Varför gör vi det här? Varför sitter jag, en välnärd svensk som aldrig ens varit i närheten av ett krig, på ett betonggolv och lider? Varför utsätter jag mig det här, för kriget, för ångesten, för skräcken? I flera timmar efteråt kan jag inte komma på ett enda skäl. Vi leker det här, vi genomgår det fast vi inte behöver. Så många människor som inte förtjänade det har dött, våldtagits och lidit i Irak, Afghanistan, Bosnien, Tjetjenien, Pakistan, Darfur, Palestina.

"Varför gör vi det här? Varför sitter jag, en välnärd svensk som aldrig ens varit i närheten av ett krig, på ett betonggolv och lider?"

— ELLER: FY FAN VILKEN SNYGG DÖD JAG FICK

Jag ser nyhetsbilderna i mitt huvud och kan inte komma ifrån skammen. Det känns som jag trampar på dem. Med min gråt, med mina feta upplevelser, med mitt självvalda trauma.

Samtidigt känner jag mig så otroligt fänig, av samma anledning. Här sitter jag, denna rika, trygga västerlänning och skäms för att jag inte vet vad krigets lidande innebär. För att jag ville veta. För att jag ville försöka förstå. Precis som de andra välnärda svenskarna som sitter bredvid mig på en solig gräsmatta utanför Göteborg.

Men kanske är detta enda sättet att få en glimt ändå. För TV känns inte. Medier nas krigsporr gör oss bara trötta. Vi byter kanal. Tittar på Fab5 eller The Bachelor. Slumrar till. Byter kanal igen. Bläddrar direkt till kultur- och nöjesdelen i tidningen. Demonstrerar mot Irak-kriget och tänker att vi har i alla fall försökt att göra en insats. Undviker Röda Korsets värvare vid tunnelbanan. För pengarna räcker inte. För jag orkar inte se fler gråtande barn med flugor kring ögonen. Jag har min vardag här och den är tamejfan nog.

Aldrig mer är här

Jag är glad att inte *Vreden* var ett macho-arr. Visst var det coolt med riktiga pangande pistoler och en riktig skyttegrav, men det fanns ingen krigsromantik. Inga stiliga hjältar. Bara människor. Människor försatta i en vidrig situation de varken kunde ta sig ur eller kontrollera. Jag är glad att syftet inte var att spela hur coolt det är med andra världskriget. För naturligtvis finns det en enorm fascination. Det var trots allt bara sextio år sedan. Vi har matats under hela vår skolgång med aldrig mer.

Trots det sitter det människor i läger just nu för att de råkar vara araber, trots det byggs det sju meter höga murar runt Gaza, trots det utförs systematiska massvåldtäkter som en krigstaktik. Hur ska vi försöka förstå vad som pågår? Att uppleva det, även om det bara är en promille av den faktiska verkligheten, kanske kan göra en skillnad.

Jag har en dröm. Låt regeringen och Migrationsverket uppleva flyktingläjvet *Europa*, sätt George Bush och Tony Blair i *Vredens* skyttegrav.

Så får vi se om de känner någon skam.

TEXT: ANNA-KARIN LINDER
BILD: ADAM LUNDKVIST, PICTURETHIS.SE
ILLUSTRATION: AGNES BLOMBERG

VREDEN OCH VILJAN -AKT FÖR AKT

Lajven Vreden och Viljan kan sägas vara representanter för en sorts lajv som strukturerar upp berättelsens form. Detta kan tyckas låsa spelarens möjligheter att uppleva en berättelse, men det är faktiskt tvärtom. Den trygghet det innebär att veta ett lajvs ramar gör det möjligt för spelarna att ta ut svängarna i sina rolltolkningar utan att förstöra lajvupplevelsen för andra.

Om det här känns personlighetsklivet, beror det på att jag fick uppleva *Viljan* den första helgen, *Vreden* den andra. Följande är mina egna, högst subjektiva åsikter.

Vreden, första akten

Vreden inleds med ett bröllop. Alla är där; de som sedan skall spela soldater är bröllopgäster, de som ska spela flyktingar är serveringspersonal. Två av flyktingarna spelar brudparet. Vi som skall vara soldater har på oss våra uniformer, men det är inte viktigt, nu är vi bröllopgäster. Det som händer här blir en dröm eller en känsla, inget konkret minne vi har med oss i den fortsatta berättelsen. Vi hinkar i oss vatten (som för oss är sprit) och vi blir hysteriskt, teatralt berusade. Kolchosordförandens enda dotter ska gifta sig och det ska vi fira genom att förbruka vårt produktionsöverskott.

Mitt i bröllopsscenen kommer en inskrivningssoldat in och börjar skrika. Alla bröllopgäster skickas ned till övervåningen där de ställs i kö och skrivs in i den ryska armén. Helt plötsligt är vi alla frivilliga, vi vill kämpa i böndernas och arbetarnas armé, ivrigt väntar vi på att få komma fram till inskrivningsförrättarna.

När alla blivit inskrivna i den Röda Armén skickas vi återigen upp till övervåningen. Där visas en filmsekvens om krigets

fasor på ena väggen. En av rollerna, en känd författare som skrivit in sig som soldat i Röda armén som en del av researchen till sin nästa bok, läser ett stycke om brinnande fabriker och hopp om morgondagen. Sedan vänder sig alla om, på kommando från kolchosordföranden, som nu blivit vår löjtnant, vår plutons ledare. Hans höggravida dotter, som nyss stod brud, lutar sig gråtande över sin döde makes kista. Löjtnanten håller ett tal över sin avlidne svärson. Han manar soldaterna till att försvara moderlandet och brinna av hat.

Vi skickas ned på gården för uppställning och packas in i terrängfordon. När vi är framme är vi i *Vredens* andra akt och vi har lämnat abstraktionen till förmån för klassiskt lajv.

Vreden, andra akten

Den andra akten är cirka tjugo timmar lång, den inleds runt midnatt på fredag kväll och håller på till sen lördagkväll.

Det är den andra akten av *Vreden* som utgör huvuddelen av arrangemanget och det är tyvärr också den här akten som är den svagaste. Arrangörerna verkar ha velat göra två lajv samtidigt; dels ett lajv med fokus på Stalinismens brott och krigets fasor, dels ett lumpenlajv med machopojar som skriker på varandra, där ingen får varken mat eller sömn. Men ingen sunt lagd skådespelare

skulle gå ut på en scen trött och hungrig. Framåt lördag förmiddag sover vi på våra vaktpositioner. Berättelsen blir lidande; den stannar upp, rinner ut i sanden och återhämtar sig inte förrän tyskarnas stora anfall alldeles innan den andra aktens slut, ett anfall som raskt rycker med oss igen.

Efter den andra akten går vi alla och lägger oss i ett stort militärtält och jag har nog aldrig sovitt så gott i hela mitt liv. Jag går in i den tredje akten mätt, piggt och utvilad och det gör en enorm skillnad.

Hur skulle man gjort istället? Mitt ödmjuka förslag är följande: Förläng den första akten till fredag natt och låt uppställningen, där den gamla snälla löjtnanten byts mot den nya, hårda löjtnanten markera slutet på akten. Skicka alla i säng i militärtältet mellan första och andra akten så att de får sova ut. Inled den andra akten med en uppställning, där den första slutade men nu längre fram i tiden.

Viljan, black box

Ensam närmar jag mig en gammal lagerlokal. Byggnaden verkar övergiven men intakt och jag närmar mig försiktigt. Alldeles innanför ingången hittar jag en trappa som leder mig upp till en övervåning som består av ett enda stort rum. När jag kommer in i rummet ser jag två kvinnor gömda i det ena hörnet. Jag lägger mina saker mot väggen bredvid dem, kvinnorna tittar på mig, de vet inte riktigt vad de ska göra. Jag hälsar på dem, 'Fader Konstantin'. Den ena kvinnan svarar med sitt namn och säger att hon varit här i tre dagar. Tiden efter kommer det nya människor till vår lagerlokal, som vi har valt att stanna i. Vi är alla på flykt undan kriget. Så är det. Några av oss är ester, andra ryssar. Några är kristna. En är jude, en är en deserterad rysk soldat, men de väljer att hålla sina identiteter hemliga.

Vårt scenutrymme är övervåningen på lagerlokalen som används som bas för *Vreden* och *Viljan*. Arrangörerna har riggat upp tre uppsättningar med scenljus; ett vanligt för flyktingarnas scener i deras gömställe, lagerlokalen, ett grönt för monologspel och ett rött för ett tredje spel kring de brinnande, levande ljusen som markerar rollernas livsvilja.

När det vanliga ljuset släcks slutar vi spela. Arrangörerna spelar en ljudsignal, en ljudslinga med bland annat stråkar och

klockor på cirka en minut. Alla deltagare hittar nya positioner i rummet. När signalen är slut har tid gått även i spelet, hur mycket är inte förbestämt, men det är en ny scen som tar sin början. Vad har hänt? Är vi före eller efter den händelse som vi nyss spelat upp? Det är endast det spel vi skapar som har möjlighet att besvara den frågan. Tiden tappar sin mening. Hur länge har vi varit här? En vecka? En månad?

Det finns också två specialreserverade områden på vårt spelutrymme; monologstolen och ljusbordet. När någon av spelarna sätter sig i monologstolen ändras ljuset till grönt och den spelaren tar över scenen. Spelaren får göra vad som helst och har förfogande över de andra spelarna, oftast rör det sig om någon tanke-monolog, anklaganden, åltande av minnen. När spelaren är klar går hon eller han fram till en markerad plats varvid arrangörerna byter tillbaka till det vanliga ljuset igen.

Bordet med de levande ljusen är lajvets hjärta. Det finns lika många ljus som deltagare. När någon av spelarna närmar sig bordet byter arrangörerna till det röda ljuset. Spelaren som står vid bordet har nu valet att blåsa ut sitt ljus, sitt hopp, sin livsgnista, eller att återvända från sitt tvivel med återvunnen gnista. De andra spelarna samlas i en halvring runt rollen och försöker få rollen att lämna bordet.

Den som släcker sitt ljus kan inte få handlingen ogjord. Den roll som en gång bar hopp finner bara tomhet och tröstlöshet. Viljan byts till viljelöshet. Ljus byts till mörker.

"Du kan inte tappa hoppet nu"

"Det finns ingen mening, jag orkar inte fortsätta"

"Om du faller, faller vi"

"Ni tror att jag är stark men jag är svag"

"Du klarar det här."

"Kommer ni att hjälpa mig?"

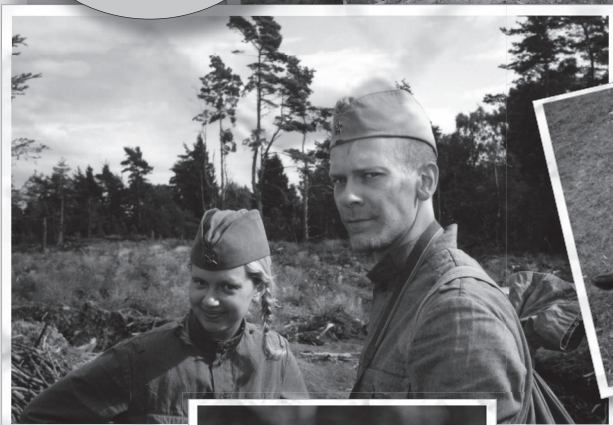
Tredje akten och epilöser

Sedan möts de, *Vreden* och *Viljan*. Min uppfattning efter att ha spelat både flykting och förövrare är att det är svårspelat. Det är svårt att få till interaktion, man har inte 'spelat in sig' med de nya rollerna och hittar inte spelmöjligheter lika lätt. Mötet resulterar inte i att spelarna som spelar flyktingar blir misshandlade på riktigt, vilket alla fruktade innan, utan att de blir ignorerade. Efter nära trettio timmars spel har soldaterna fullt med show-downs med varandra, nu när de formella militära hierarkierna blivit upplösta.

Men tanken är god. Det slår mig att anledningen till varför vi inte spelar mer mot varandra är att vi inte är en och samma ensemble, utan två separata. Om strukturerandet av berättelsen är en del av ett bra lajv så är ensemblens styrka en annan.

"Löjtnanten håller ett tal över sin avlidne svärson. Han manar soldaterna att försvara moderlandet och brinna av hat."

TEXT: MARTIN BRODÉN
BILD: EMMA ÖHRSTRÖM OCH ADA FREDELIUS
ILLUSTRATION: AGNES BLOMBERG

BILDERNA NEDAN OCH TILL HÖGER ÄR TAGNA AV ADAM LUNDKVIST, PICTURETHIS.SE

"Hur länge har vi varit här? En vecka? En månad?"

Kastaria!

En kritisk blick på ett fantastiskt lajv

Kastaria 2004 - Spirans Gunst var ett underbart lajv. I alla fall om man får tro på betygsättningen. Efter lajvet hölls en omröstning på Svarta Galtens hemsida där över 200 av de cirka 400 deltagarna deltog. Över 80 procent av de röstande betygsatte lajvet med Kanoners! En femma! eller Mycket bra! En fyra! Säg hur många fantasylajv som får ett sådant fint betyg? Vad var det som gjorde att Kastaria 2004 blev lyckat? Och för framtida arrangemang; vad hade kunnat göras bättre? I denna artikel försöker vi utröna, kritiskt granska och berätta om vår personliga syn på saken.

Arrangörerna för Kastaria 2004 - *Spirans Gunst* valde ett nytt och spännande grepp för att ragga deltagare till sitt lajv: personliga besök. Redan i februari 2003, mer än ett och ett halvt år före lajvstart, fick vår lajvförening besök på sitt årsmöte av en av huvudarrangörerna, Tony "Qla" Zetterberg. Han och Lars-Åke "LÅ" Johansson utgjorde den inre kärnan i arrangörstruppen och frågan är om dessa två, alltid lika trevliga, herrar var medvetna om vilka krafter de satte igång i och med *Kastaria 2004*.

Bara vetskapen om att lajvet verkligen skulle bli av, att det var så lång tid kvar att planera på och arrangörernas positiva attityd gjorde att vi tackade ja på en gång. Lajvets hemsida var välfylld och lovande, något som för utskickslösa lajv är betydelsefullt då hemsidan är den enda källan till information och inspiration.

Förberedelser

Många av grupperna hade egna hemsidor där man kunde bilda sig en uppfattning om gruppens vision och även hitta kontaktuppgifter och foton. Det är alltid en fördel att känna igen sina medspelare.

På det hela taget var de flesta grupper mycket seriösa i sina förberedelser och minst lika angelägna som vi om att redan på ett tidigt stadium börja spåna på intriger mellan följena. Arrangörerna höll också ett gruppleadmöte för de större adelsgrupperna, vilket var mycket uppskattat. Många grupper hade egna förmöten (vi hade för-

lajv) och det gregoriska foljet höll till och med öppna dansmöten för de roller som var intresserade av att förkovra sig i gregorisk kultur och etikett. Dessutom tillbringade de som spelade bybor en hel del tid i skogen med att bygga byn.

Vissa av oss blandade sig även i diskussionerna på forumet som tillhörde lajvets hemsida. Dessa diskussioner gick ibland mycket hett till, på gott och ont, och var inte alltid speciellt fruktbara. Flera missförstånd grundade sig i oförmågan att kunna uttrycka sig ordentligt eftersom mediet internetforum är ganska begränsat. Ironi, minspel, kroppsspråk och grad av allvarssamhet faller effektivt bort. Att ha ett forum där lajvet och lajvvärlden kan diskuteras har många fördelar, men om det inte administreras ordentligt kan det även leda till förvirring och skapa onödiga konflikter mellan spelarna redan innan lajvet börjat. Mer intriger offlajv än inlajv kändes det som ibland, vilket var krävande för högstatusroller, arrangörer och gruppleddare.

Dessutom blir det svårt att veta vilka uppgifter som verkligen gäller. Det är viktigt att det är arrangörerna som fattar de slutgiltiga besluten och att detta sedan läggs ut på den officiella hemsidan i mycket god tid innan lajvet. Lösningen med "semiarrangörer" som modererar en viss detalj kan vara en halvdan lösning, men ska man skapa en heltäckande och sammanhållande värld är det inget bra sätt. Vi efterlyste ett stoppdatum då all väsentlig info inför lajvet skulle finnas på hemsidan vilket tyvärr

aldrig kom. Hemsidan uppdaterades när det var mindre än två veckor kvar till startdatum vilket många inte hann uppfatta.

Ett dräktmode etablerades och följdes av de flesta grupperna. Arrangörerna tillät på gott och ont deltagarna att vara med och skapa världen som lajvet skulle utspela sig i. Detta fick till följd att världen blev aningen sned. Vissa saker var fruktansvärt genomarbetade och väl genomtänkta, som till exempel religionen. Andra delar, som det viktiga politiska spelet i regentrådet och adelns ställning i riket förbisågs. Det här var (eller snarare blev) inget vanligt fantasylajv, här fanns det en politisk ramhandling som hade behövt vara tydligare. När ingen av högdjuren en vecka innan lajvet vet exakt hur en förhandling i regentrådet går till så har man ett problem både in och off. Ibland kände vi att det hade varit bra om arr hade begränsat deltagarna mer.

När vi väl anlände till lajvet blev vi mycket imponerade. Byn slog det mesta vi har sett på lajv, både i antalet invånare och i standarden på hus. Här var varje hus unikt och såg inte ut som hyllplan från IKEA som monterats ihop dagen innan. Dessutom bestod byns innevånare av allt från små barn till tanter och farbröder vilket inte hör till vanligheten. Arrangörerna var, som alltid, lugna och trevliga och fokuserade på det praktiska, som sig bör dagarna innan lajvet.

Generellt höll intrigerna mycket hög klass och vi var imponerade av den arbetsbörda som arrangörerna måste ha lagt ner på alla intriger. Ett tips till andra lajv är att strunta i onödiga och tidsödande småintriger som delas ut kort tid innan lajvet. Det kan vara svårt att skapa sådana intriger som verkligen passar ihop med den färdiga rollen, vilket somliga fick erfara. Om en intrig går rätt emot rollens karaktär är den inte rolig att spela på.

En annan överraskning var att det på lajvet dök upp grupper med viktiga roller i som vi inte hade en aning om skulle vara närvarande eftersom de varken presenterat sig på hemsida eller på forum. Å andra sidan gav det spelet lite extra krydda.

Spelet

När vi väl gick inlajv kändes det som att det var värt alla förberedelser. Att väckas i arla morgonstund av de gardister som gick av nattvakten var mäktigt, och likaså att få lyssna på en morgonandakt vid frukostmålet. Vi har aldrig tidigare varit med om ett lajv helt utan störande off-moment och det var en underbar upplevelse. Förekomsten av en levande by gjorde att allt kändes äkta och det var lätt att hålla en hög nivå på spelandet. De många färgstarka fölkena (med minst lika färgstarka medlemmar) slogs om uppmärksamheten. Lajvet sjöd av aktivitet från morgon till kväll. Det var byfest och bankett och mässa och trolljakt och badstuga och avrättningar och tejudning och vetenskaplig debatt och maskerad med dans. Ingen behövde ha tråkigt på *Kastaria*. Ibland krockade aktiviteterna och man kan bara hoppas att de som höll i det hela inte blev ledsnå off. Detta berodde anmärkningsvärt ofta på att folk var dåliga på att hålla tider! En hel del aktiviteter som planerats in i schemat redan innan lajvet blev förskjutna, ibland med flera timmar, och resultatet blev kall mat och besvikna värdar. Tidshållningen på ett lajvs viktiga aktiviteter/hållpunkter borde högdjur och gruppleddare verkligen försöka samarbeta kring för att undvika upprepning av ett sådant beteende. De flesta bär ju också klocka på lajv, fastän den inte syns.

Trots att lajvet höll på i fyra dagar så fanns det egentligen ingen dötid, det fanns tillräckligt mycket substans för att räcka i fyra dagar. Och hade man någon gång tråkigt var det inte svårt att finna något att spilla sin tid på. I skogarna fanns badhus och alver att fördriva tiden med.

På många större fantasylajv får ett flertal roller agera statister för att bära upp de stora rollerna. På *Kastaria 2004* var det inte så. Det är deltagarna som gör det färdiga lajvet och det får man inte glömma. Som vi sagt tidigare gjorde alla verkligen sitt till och klassen på spelarnas insatser var mycket hög. Att det både fanns riktigt gamla och riktigt unga och sedan hela spektrat däremellan gjorde att det kändes riktigt äkta. De nybörjare som påstods finnas i ganska många grupper märktes icke av, tvärtom gagnades lajvet av det friska blodet.

Efteråt

När lajvet väl blåsts av och arrangörerna och dess hjälpredor avtackats startade som brukligt är ett vilt fotograferande. I sin stora vishet hade arrangörerna tagit kontakt med en professionell fotograf, vars skicklighet och välvilja att dela med sig av sina verk gav orsak till stor glädje hos många.

Viss trafikstockning uppstod när nästan alla 400 deltagare satte sikten mot Karlsgas pizzerior samtidigt. Men trafikdirigeringen gick över förväntan bra, liksom allt annat praktiskt under lajvet. Vatten fanns för det mesta, fasta dass underhölls med

papper och oss veterligen fungerade också säkerhetsdetaljen. Detta är detaljer som bör vara självklart välskött på alla lajv sedan tidigt 90-tal, men så är oftast inte fallet.

Även efter lajvet var forumet välbesökt i ett antal veckor. Bilder länkades och lajvberättelser med fantasiska historier förtälldes. Några heta diskussioner följde även efter lajvet och en del av dessa härrörde från regelrätta regelbrott under lajvet och bristande respekt för arrangörernas vilja och vision, vilket förvånade oss storligen. Erfarna lajvare ska, både för sin egen skull och för att vara förebilder för nybörjare,

sätta en ära i att följa arrangörernas uppsatta regler så gott det går. Kan man inte acceptera lajvets regler när de en gång slagits fast är valet fritt att inte åka på lajvet över huvud taget. Är det fråga om missförstånd eller oklarheter är det naturligtvis en annan sak men respekten för arrangörer och andra deltagare måste finnas med hela tiden. Lajv är lek och inte blodigt allvar.

Hur som helst, vi längtar tillbaka. Och tur nog för oss finns möjligheten att återvända till Kastarias djupa skogar redan nästa sommar, fastän då kanske i mer jordnära roller. Glimminge by återuppstår!

TEXT: HELENA LINDH
(HERTIGINNAN HEDVIG ÄDELRAF)
OCH ANNA MARIA NORIN
(GREVINNAN KRISTINA ÄDELRAF)
FOTO: NIKLAS BJÖRKLUND

Adelslajvare

Hierarkier och strikta samhällsklasser hör medeltiden till och är potenta intrigskapare på lajv. Tyvärr finns alltför många lajvare som inte klarar av att handskas med den svåra rollen att befinna sig en bit upp i hierarkin. Och tyvärr är det många av dessa som ändå gång på gång söker sig till fantasy-lajvens adliga roller.

Vi kan kalla dem 'adelslajvare' – tanklösa eller måhända genuint empatilösa personer som lever ut sin karaktär på andras bekostnad. De kommer i olika former och jag ska här lyfta fram två typiska varianter. Jag hade oturen att träffa på båda under sommaren i övrigt utmärkta lajv *Kastaria* – *Spirans gunst*.

Parasit-lajvaren

Den första typen: 'parasit-lajvaren' har fått solsting av den artificiella glansen från påhittade von-namn och släktträd. I sin förtjusning över att vara uppassad och betjänad klarar hon inte av att skilja på saga och verklighet. Karaktärsgestaltning och ömsesidigt rollspel reduceras till den arketypiska relationen herre/tjänare eller – mer närliggande för en i grunden mycket enkel själ – kapitalist/arbetare.

Utan en tanke på om hon själv bidrar till övriga deltagares upplevelse, breder parasit-lajvaren ut sig genom sin överenskomna status och sitt guld. Hon köper glatt upp bybornas nybakta bröd och hembryggda mjöd; hon känner sig kränkt om inte brödet levereras enligt hennes uttryckta önskemål klockan åtta på morgonen, eller om bryggaren hävdar att han har ledigt på lördagar.

På *Kastaria* utgjorde min grupp en sömmarfamilj, vars tjänster var mycket uppskattade bland de enklare rollerna i och utanför byn. Att sy och laga kläder och skor är ett enkelt sätt att bidra till realismen genom att befinna sig i arbete under delar av lajvet. Det var dock skrattretande att se den ena adelsdamen efter den andra bli upprörd över att de handsydda klänningarna inte var till salu för lajvpengar – eller över att vi inte alltid accepterade att omgående laga deras slarvigt ihoprafsade utrustning. Att vi, enkla bybor, hade fräckheten! När jag tjänstvilligt erbjöd lagning inom tre dagar riktigt lyste det av förtret ur de kvasi-adliga ögonen och illusionen att byn Glimminge skulle finnas kvar även efter söndagen knakade i fogarna.

En bidragande orsak till att vi hade svårt att leva upp till alla förväntningar på idogt arbete under *Kastaria* var att vår

mästersömmerska redan första dagen blev kontrakterad av det kungliga hovet att sy klart ett påbörjat nattlinne! Själv hade jag nog råkat elda upp det bedrövliga tyget på rent djävulskap, men vissa är för snälla för sitt eget bästa eller tycker helt enkelt om att ge fast de inte får något tillbaka. En av vår grupps centrala figurer satt därför av sitt lajv vid hovet och kunde lagom till sista dagen lämna över ett handsytt nattlinne till någon girig parasit-lajvare som, utan betänkligheter, tog med sig det hem – hon vaaar ju trots allt baronessa/hertiginna/etcetera. Möjligen kunde man hoppas att nattlinnet var ett genomtänkt sätt att skapa spelöppningar, men sådana förhoppningar grusas om inte annat av det faktum att tygbitarna var nålade med föga inspirerande plastnålar!

Krogkö-lajvaren

Säga vad man vill om parasit-lajvarna, de utgör åtminstone ingen risk för fysisk skada. Värre är det med vår andra typ av adelslajvare: "krogkö-lajvaren". Denne vilsne pojke (som det nästan alltid är) reagerar som ett överförfriskat steroidvrak på varje spelöppning som andas konflikt. "Muckar du!?" kan heta något annat på adelsmedeltidska, men är precis lika fyndigt. Har motspelaren motsvarande låtsas-status och fantasiförmåga uppstår en låst och spänd situation med krav på ursäkter hit och dit och andefattiga förhandlingar som rinner ut i sanden. Tråkigt för statisterna i gruppen (soldater och tjänare), men relativt harmlöst.

Om motspelaren däremot har större ambitioner med sitt rollspelande, men en roll som befinner sig längre ned i hierarkin, kan hon råka riktigt illa ut. Eftersom de adliga och deras latexvapen för realismens skull ska respekteras, kan man inte göra mycket annat än låta dem förstöra spelupplägget och vänta tills de avlägsnar sig. Trots att det är adelslajvaren som degraderar spelet till ungdomsgårdens tuppfäktning är det bybon som måste ta det förbjudna steget att bryta den heliga (fast urvattnade) illusionen om hon ska kunna tillrättavisa sabotören. Det gör man inte gärna.

Själv råkade jag på *Kastaria* ut för en krogkö-lajvare i form av en mycket högtädd adelsman från det mycket förnåma Gregorien som av någon obegriplig anledning satt och drack öl på bybornas enkla värds- hus! Min drömska syster bjöd in till spel genom det intressanta initiativet att smeka den höga herrens fina hatt med sin fjäder. Herremannen reagerade med att beordra sin soldat att kasta ut henne, vilket han gjorde med otrevlig och direkt farlig brutalitet. Jag blev spontant arg över detta men lyckades reagera i karaktär – tog soldaten i armen och började skälla ut honom.

Än så länge hade situationen kunnat räddas, men den högtäddade Gregorien valde att dra sitt svärd, skära halsen av mig (jag tolkade det välvilligt som ett klumpigt hot) och sedan knuffa omkull mig på marken utanför värds- huset. Tyvärr landade jag på en sten och hade sedan ont i ryggen under resten av lajvet och ett par veckor efteråt. När jag efter avblås pratade med den man i 40-årsåldern som spelat IQ-rollen var han helt oförstående och informerade mig om att det var "hans roll" som hade knuffat mig!

Att spela adlig

Vad kan man då göra som adlig på lajv för att upprätthålla sin värdighet utan att köra över sina medlajvare? En väldig massa, förstås, det är på inget sätt svårt att bejaka spelöppningar på andra sätt än genom att dra svärd. En enkel grundregel är att inte parasitera på spelplatser (som byns värds- hus) som arrangörerna bett en att hålla sig ifrån. Råkar man ändå på någon ur de lägre skikten som man inte tycker lever upp till ens höga krav på underdånighet är en enkel strategi att inte nedlåta sig till att interagera med underklassen, utan helt enkelt höja på näsan och fortsätta med sina egna angelägenheter. Detta är förstås bara exempel.

Att man är ansvarig för sina handlingar även på lajv är en gammal uttjatad sanning för de flesta läsare av denna förnåma tidsskrift, men sommaren erfarenheter visar att diskussionen måste föras kontinuerligt. Att vara ansvarig för sina handlingar innebär inte bara att följa lagen – till exempel

att undvika misshandel! – utan även att inte lajva på sina medspelares bekostnad. Ska man spela en roll som misshandlar måste man se till att detta inte drabbar medspelarna, genom att använda symboliska eller uppgjorda handlingar eller genom att behärska sig eller ha kamrater som håller en tillbaka etcetera. Ska man spela en roll som är allmänt otrevlig och nedlåtande måste man också se till att detta inte drabbar medspelarna, utan att det blir till ett konstruktivt bidrag till sagan. Det handlar på intet vis om att myslajva, utan om att passa in hårda och otrevliga delar av karaktärerna i sagan på ett sätt som gör den spännande och intressant, inte tråkig eller farlig.

Jag vill avsluta med ett positivt exempel. Mot slutet av *Kastaria* hade vår grupp äntligen lyckats tyda det mystiska testamentet och accepterat att vår hädangångna gammelmor inte alls efterlämnat någon förmögenhet utan tvärtom en anse- nlig skuld. För att reda ut vårt juridiska ansvar för skulden hade vi kontaktat lagmästare Erik Järnhand (Robert Aronsson). Lagmästaren var under hela lajvet djupt involverad i alla handa intriger kring de många adelsfö- lje- na och syntes sällan i byn, men under lajvets sista intensiva timmar tog han sig tid att, i lugn och ro, samtala med familjen Garne och kusin Hådan Ekenstam, för att reda ut deras ekonomiska mellanhavanden. Detta kvartslånga samtal var en höjdpunkt för våran grupp och ett avgörande led i vår intrigs upplösning. Under denna korta tid försökte flera olika personer från adels- grupperna avbryta lagmästaren för att få honom att ägna sig åt viktigare saker, men Robert bad dem bestämt att vänta tills den- na viktiga by-angelägenhet var avklarad. Erik/Robert visade därigenom en empatisk respekt inte bara gentemot några invånare i byn, utan även för de verkliga personerna Kalle, Nils, Emma, Linda, Martin, Lisa, Charlotta, Magnus, Hanna och Maria.

TEXT: KALLE GRILL

BILD: JOHANNES BORGSTRÖM

PERSONERNA PÅ BILDEN HAR INGENTING
MED ARTIKELN ATT GÖRA

'Sommarens stora' 2004: Kastaria

Fantasty

shopping är bäst i landet Lajvien

Först ena foten, försiktigt plaskande med tårna. Senor som spänts av tras-kande i platta lajvskor mjuknar, slappnar av i värmen. Andra foten kommer efter, hela jag viker ihop mig nere i kopparbaljan och vattnet är varmt och doftar underbart.

Nere vid forsen ligger badstugan, där några baderskor värmer vatten över eld och håller i de två badkaren. Tvålarna doftar ros och lavendel, och medan man väntar får man dricka te i hängmattan.

Riddar Caius Stenbock har lånat sin rustning av en kompis och naturligtvis är den trasig här och där. I byn bor smeden i ett noggrant snickrat hus i två våningar med en smedjeplats vid sidan om. Dit går Caius med sina lösa popnitar och smeden tittar, funderar, hämtar tång och hammare och nyper till. Rustningen är lagad.

Fröken Kindra Stjärneld kommer till lajvet direkt från lumpen och har snaggat hår och ingen huvudduk. Hos sömmerskan provar hon modeller och diskuterar pris och beställer så småningom en hätta. Fast om den blev klar och om hon fick den vet jag inte.

Sommarlajva

För mig finns det en oemotståndlig lockelse i sommarlajv. Där finns en by, ett värdshus, en lönnkrog, ett teatersällskap, adelsföljen, ett rövarband, alver, svartfolk, knytt (på *Kastaria* fanns dessutom grismän) och det kan vara medeltid eller fantasy, high eller low. Ingenting är nytt under sommarlajv-världens sol, och frågan är om det inte är denna igenkännandets glädje som gör sommarens stora lajv till en sådan fullkomlig magnet för mig.

Jag vill se de som var mörkeralver förra sommaren spela handelshus nu och känna igen paviljongen. Och jag vill konstatera att även om jag kände igen de flesta deltagarna för ett par år sedan så är det massvis med nya ansikten i år. Fast de gör samma saker, spelar samma roller som alltid spelats på sommarens lajv.

Och så spanar jag efter vem som satsat mest på sin utrustning i år och vem som gjort mest broderier på sin klänning, och gläds åt att det blir bättre och bättre varje år. Sedan kliver jag runt i min kostym på medelstidveckan, minglar på lajvpicknick-en, och känner och begriper att jag är del av en kultur som lever sitt alldeles egna liv.

Bind mig, stoppa in mig i en källare med dubbla lås, jag dyker ändå upp på sommarens stora lajv i en säck med hål för huvudet om jag måste.

Semesterlajva

När det gäller *Kastaria* var det här en ganska bra inställning för att ha kul och inte bli besviken. Jag tror att *Kastaria* var sommarlajvet i ett nötskal, bättre och bättre rekvisitamässigt och ganska platt som berättelse. Alla de stående inslagen i landet Lajvien fanns med. Kanske är det nödvändigt för att kunna samla upp fyrahundra av sveriges lajvare i ett och samma lajv och ge dem vad de förväntar sig.

Adelsföljerna var där, och drottningen som höll rådslag. Rövarna och knytten lät i skogen och höll paladinerna och hertig Svartengalt på jakt hela natten. Det letades och hittades magiska pryttnar och det genomfördes en ritual. Och så fanns där den onda ambassaden från mörkrets rike som

visade sig vara goda gudinnetroende som man var tvungen att samarbeta med för att rädda världen. Igenkännandets glädje på vissa håll och smått trötta suckar på andra.

Myslajva

Men för mig låg *Kastarias* verkligt gyllene ögonblick i de små detaljerna och i de vardagliga stämningarna.

Byn som byggdes upp (och som ska få stå kvar) var den i särklass finaste lajvby jag någonsin satt min fot i. Ett värdshus i två våningar med eldstad och skorsten och ett golv som verkade rätt opålitligt, ett bageri som spred doft av nybakat, flera hus man inte visste vem som bodde i, som man bara gick förbi på sin upptäcktsfärd. Och så folk i alla åldrar, barn som lekte. Det kändes som en by som funnits där länge och som skulle fortsätta leva sitt liv länge till.

En del ögonblick var mina alldeles egna i gruppen och i vårt läger, som vattenpipan i solen tillsammans med Gregorierna, eller teatersällskapets underbara vältrande i uselt skådespeleri som fick dem utkastade från en bankett.

Det varma badvattnet, den slöa tedrickningen och rövarhistorierna soldaten på vakt berättade för oss. Det faktum att man kunde fördriva en eftermiddag med att shoppa i byn.

Allt det där som räcker så bra för att fylla även ett stort sommarlajv för alla dem som inte vill rädda världen som vanligt.

TEXT: ELSA HELIN

FOTO: FRÅN VÄNSTER OLLE SAHLIN, WWW.TEAMNEGATIV.COM, MARCUS OHLSON, MARCUS OHLSON

Få frågor 5

Kalle Burbeck, Ale Ekenstam, timmerman:

Bäst: Byn, rejäla hus (två våningar med balkong), arbetande människor (sömmerskor, skogshuggare, smed, bagarfru, präst, snickare, alla jobbade vi), många barn och flera äldre deltagare, alla sjungande människor vid våra 40-personers långbord med tak. Vem behöver vårdshus?

Sämst: De erfarna lajvare som struntade i alkoholförbudet och gick ut med det offentligt utan att skämmas. Vilken arrangör vill ha deltagare som medvetet struntar i lajvets regler?

Lärdom: Ytterligare erfarenhet av småbarn (Alva 2,5 år, Linnea 1 år) på lajv.

Caroline Andersson, Märta, Köksa hos greveskapet myntehåg och med som tross:

Bäst: Storleken.

Sämst: Latex och lakan

Lärdom: Att jag inte i off-teorin ska bestämma något som jag i in-praktiken inte kan genomföra.

Jimmy "202" Eriksson-Werf, handelsbodens dräng Askar:

Bäst: Det bästa med *Spirans gunst* måste vart när hela byn stod samlade vid scenen och man kände hur stämningen var på topp. Kyrkan hade tydligen börjat bråka med adeln och alla i byn var rädda. Då plötsligt kom ett moln och lade sig rakt över oss, en gulaktigt ljus fyllde hela byn och man kände att nu var det illa

Sämst: Det sämsta måste varit när vattentanken i byn tog slut, vi i handelsboden hade törstiga hästar och det var inte kul att behöva gå och hämta vatten nere vid off-läget varje gång det tog slut.

Lärdom: Jag tror inte jag lärt mig något nytt direkt. Jag tycker att kastaria var ett toppenlajv och ser fram emot kastaria 2005 som är uppföljaren.

Helga Norling, Jutte, tross i Gregoriska hovet:

Bäst: Byn, den var söt.

Sämst: Att jag fick slita som ett djur och knappt hann rollspela alls.

Lärdom: Jo, hur man gör fetaste hovet ever.

Olle Sahlin, Daou Bleunienn av Zoken Mas tredje hus, rådgivare åt den nedanska ambassadören:

Bäst: Att vi vann lajvet! Eller snarare att vi kunde genomföra allt det vi kommit för att göra – att rädda världen från den farliga pesten och att visa att nedaner är mycket snällare än alla andra. Jag möttes av konsekvent bra spel och en övertygande och stämningsfull by.

Sämst: Det var kanske litet mycket gny och ämmel från litet olika deltagarhåll innan lajvet, och jag störs av att det fanns deltagare som gick emot arrangörernas önskan om ett alkoholfritt lajv.

Lärdom: Att det är ganska svårt men ibland både intressant och tillfredsställande att spela ut en story som min roll inte känner till, men som jag som bakgrundsskribent har full koll på.

Om mat (se nästa uppslag):

Utdrag ur en nedansk överprästinna's dagbok

Bwyddion, middagslagningen, är den heligaste av de dagliga ritualerna till Gudinnans ära och den delas av hela hushållet. Omkring mig arbetade tjänare och prästinnor sida vid sida med att skära grönsaker, skölja bönor och hacka lök. Att frukterna av denna ritual skulle slösas på trolösa svin grämde mig svårt. Den motbjudande idén att bjuda kastarier och gregorier på middag kom förstås från vår ambassadör. Bara tanken att de skulle sitta på våra kuddar vid våra bord och dela den måltid som borde vara till Gudinnans ära, var mer än jag kunde bära. Aldrig skulle jag ha kunnat förmå mig att äta vid samma bord som de smutsiga odjuren. Vi bjöd in mördare som dräpt våra barn att dela vårt bröd!

Jag daskade i en skvätt olja i grytan och muttrade för mig själv medan löken fräste. Tjänarna verkade känna mitt humör rätt bra vid det här laget och höll sig långt ifrån mig. Nåväl, jag skulle minsann visa både Gaelach och Colome att oavsett deras egen trolöshet skulle jag inte gå med på denna fars. Det var oartigt men det var deras problem. Aldrig att jag skulle dela bröd med

drottningen för ett mördande folk eller en kardinal för en falsk gudom!

Drottningen var sen till måltiden, maten började kallna och stämningen var minst sagt sval den med. Bröden hölls varma över glöden och på borden var uppskurna grönsaker, ost och säser framdukade. Gregoriernas kardinal med sällskap hade satt sig ned mitt emot ambassadören och Gaelach. Hertiginnan Ädelräf och hennes anhang hade också anlänt. Själv höll jag mig så långt ifrån bordet jag kunde genom att lägga en sista hand på maten. Till slut kallade dock Gaelach mig till bordet, så mina undanflykter var slut.

Kardinalen petade på brödet och verkade inte förstå hur hon skulle öppna det, gregoriernas intellekt verkar synnerligen begränsat. Till slut, efter ingående instruktioner, kunde hon dock börja fylla det. Hon visade stor misstänksamhet emot maten och till min stora förargelse kom hon först med obehagliga antydningar för att sedan, med skamlig oartighet, gå över till rena anklagelser. Hon trodde att vi hade, nej, jag kan nästan inte tänka den oerhörda tanken, tillagat barn, människobarn!

Detta kreatur satt vid vårt eget bord och anklagade oss för kannibalism! Och vad gjorde vår ambassadör? Vad gjorde vår andra överprästinna? De skrattade! Den totala skammen.

Till sist anlände drottningen och löjet var totalt när hertiginnan Ädelräf utlyste en skål för den kungliga makten i Kastaria. Hertiginnan Stenbock, som tagit Ädelräfen för en Nedan, ropade ut sitt missnöje över att en sådan hedning skulle våga skåla för kastariska kungligheter. Som om vi skulle vilja det! Ädelräfen stormade upp och utbriste: "Jag har aldrig blivit så förolämpad i hela mitt liv!" Därefter begav hon sig rasande härifrån och så bröt tack och lov hela festen upp och vi kunde fortsätta vår middag i gemytlighet, lugn och ro och utan barbarer. Till slut fick jag alltså stilla min hunger och det till den muntra tanken att alla mina förutfattade meningar om barbarernas uppfostran är befogade.

TEXT: JENNIE ANTONSSON
FOTO: TEAMNEGATIV.COM (BAKGRUND),
OLLE SAHLIN (PRÄSTINNOR)

Recept

Stenbockarna

Ingefärsspäckad nattbest eller Grisman de campagne

Vi hade förmånen att avnjuta en Stenbocks-specialitet under vårt stadsbesök i Kastarå förra sommaren. Detta var inget mindre än den ingefärsspäckade nattbesten eller, som vi kallar den, Grisman de campagne. Den är inte helt enkel att tillaga, den måste nämligen nedläggas under fullmånens sken för att inte vara giftig att förtära. Därefter styckas besten och man sticker in bitar av ingefära samt vitlök i filén och låter den marineras i ett par timmar i en simmig sörja av honung, olivolja, lite salt och peppar. Smakfulla komplement är en enkel potatisstuvning och kanske förra årets äppelpuré. Till detta dricker man med fördel ett beskt öl eller ett strävt rött vin i porslinskalk.

Måltiden är kraftgivande och vitaliserande både för själen men framförallt för kroppen. Dinören kommer att uppleva hur benen inte riktigt vill vara stilla utan kastar henne ut i en nattlång, vild bockdans som pulserar i kapp med facklornas sken.

Text: Max Valentin, alias Tybalt Horn, köksmästare i familjen Stenbock

Det Nedanska Köket

Frukost: Nedanska honungsbröd

Dessa bröd är både väldigt enkla och ganska skojiga. De utgör en vanlig del av en högreståndsfrukost i huvudstaden Raizhde.

Smör/Olja
Honung
Kanel
Libabröd (finns på Willys hemma)

Smält smör och honung i en het panna och häll över kanel efter smak. Dela bröden längs med kanterna och stek halvorna i röran. Bröden anvjuts varma eller kalla - Kladdigt men smaskigt!

Middag: Pitabröd med kikärtsröra

Till middag äts ofta pitabröd med olika former av rörer

Kikärtsröra
Kikärter
Färs ingefära
Palsternacka
Vitlök
Gul lök
Vitt vin
Buljong
Grädde
(Mjolk)
Timjan, peppar och salt

Kikärtorna läggs i blöt natten innan. Konserverade kikärter kan användas, men de är förstås inte lika inlajv och smaken är inte lika god.

Finhacka vitlöken, riv ingefäran, hacka den gula löken och skiva palsternackorna. Fräs alltihop i smör och häll på en skvätt vin. Låt vinet får koka in och tillsätt grädde. Grädden kan spädas med mjölk för en smalare variant, men åtminstone en skvätt grädde bör ingå för smakens skull. Smaka av röran med buljong och kryddor. Red eventuellt röran om det behövs.

Övriga tillbehör: Ajvar, tapenade, färska grönsaker, tsatsiki eller vitlöksdressing gjord på yoghurt.

Efterrätt: Gudinnans mannagrynsdröm med saffransyoghurt

Mannagrynsdröm
100 g mannagryn
russin
4 dl mjölk
60 g socker

Stek mannagrynen i smöret och tillsätt russinen. Häll på mjölk och socker och rör om tills röran har klabbat ihop sig.

Saffransyoghurt
cirka 3 dl grekisk yoghurt (tjock)
1 krm saffran
1 msk varm mjölk
100 g socker

Stöt saffran tillsammans med lite socker i en mortel. Häll på mjölk och låt stå en stund. Blanda med yoghurt och resten av sockret tills yoghurten fått en jämn, gyllengul färg. Yoghurten stod sig bra under hela lajvet.

Text: Jennie Antonsson

De stolta atarerna

Grynröra med grottsvamp och honungssås

Man tar paprika, squash, lök och svamp, hackar detta och lägger det i en stor gryta där det får puttra i grönsaksbuljong tills det mjuknar. Därefter salt, peppar, curry, paprikapulver och färsk basilika. Tillsätt grottsvamp (quorn). Låt mysa till det en stund till. Viktigt! Grottsvampen kräver mycket vätska och mycket kryddor för att komma till sin rätt. När det ser färdigt ut, tillsätt gryn (couscous) och kanske lite smör. Låt grynet suga åt sig all vätska. Tag av från elden.

Tag ett flertal matskedar honung till en redig kopp bearbetad mjölk (naturell yoghurt) och rör det samman till en jämn sås. Krydda med salt och svartpeppar.

Text: Maria Milder

Den Myntehågska laxen

Fyllen hellax med grovt salt, peppar, mejram samt alla färska örter du hittar och känner för (harsyra, maskrosblad och libsticka använde vi) ihopblandat med en stor klick smör. Lägg också gärna i ett par skivor av valfri citrusfrukt (gärna lime eller citron), knyt ihop fisken med blötatygband och lägg den direkt på glöden. Vänd laxen när denserrosa ut. När du kan rycka ryggen utan motstånd börjar fisken bli klar. Öppna, bena ut och servera.

Till laxen passar en potatissallad och så här görs den:

Dela och koka potatis och blanda med valfri surmjölkprodukt (helst gräddfil). Krydda med salt, peppar och mycket färska örter (gärna mejram, timjan och annat "svenskt" gottigott).

Text: Loella Mårtensson, kokerska i det Myntehågska följet.

Mjöd (ca 25 liter)

10 citroner
8 l farinsocker (ca 700g)
2,5 dl humle
25 l vatten
vinjäst (dosera enligt förpackningen, i original-receptet anges männen 10g (2 ts) men jag vet inte hur väl det stämmer)
1 dl socker
1 pkt russin

Skär citronerna i bitar och blanda dem med farinsockret och humlen. Koka upp vattnet, håll det över blandningen och låt svalna. Tillsätt jästen och låt drycken stå övertäckt i rumstemperatur till nästa dag. Sila den genom en linnehandduk ett par gånger. Ha gärna några olika handdukar så de inte "täpps igen", för då blir man aldrig klar.

Lägg i någon dl socker och ett paket russin och låt det stå svalt. Mjödet är färdigt efter tre till fyra dagar. Jag föredrar att sila bort russinen innan lajvet men en del tycker de är goda att tugga på.

Recept från Blå Galten, Lönnkrog

Odes Beska:

1,5 liter svagdricka
1 flaska Jägar-essens som köpes på ÖB
chilisås efter smak
0,5 dl vodka (cirka 30%)

Detta blir tillräckligt svagt för att duska kunna köra bil på det och smakar förfärligt. Vodkan behövs för att man ska kunna få rätt lukt och känsla på drycken. Konsten är att blanda allt starkt du kan tänka dig så det blir så vidrigt som möjligt och bränner i halsen men utan att folk bli sjuka av det.

Text: Maria Sundsted, alias Lilja Stadig, värdshusvärdinna på Blå galten

Det Gregoriska köket – några pärlor

Gregoriska marsipanägg

Man blandar marsipan med mörka chokladflarn/bitar och formar den till ägg. Överhuvudtaget marsipan/choklad är en bra och lätt kombination.

Ölkycklinggryta

I princip mörkt öl, kyckling, rotsaker/grönsaker efter tycke och mycket lök.

Grön ärtpuré med saffran

En gregorisk älskling. Blanda ihop lika delar lök som ärtor, färska örter (vi hade timjan och oregano), salt, peppar och vitlök samt saffran såklart. Koka/spå ut med grönsaksbuljong efter behag och till önskad konsistens.

Havregrynsgröt

Den gregoriska havregrynsgröten var också populär. Hemligheten bakom den var att "krydda" den med mycket honung eller smör. Man kanske tycker det blir dyrt, men det är ju ändå billigare än om ingen äter av gröten.

Gregorian style

Det bästa gregoriska tipset är att fuska. Potatis är enormt off-period, men sparar tid och hungriga magar och är dessutom lätt att variera. Stek upp överbliven kokt potatis med timjan, vitlök, salt och peppar samt olja, baconfett eller smör så blir det en garanterad favorit.

Köp restaurangbacon istället för stekfläsk. Vårt snyggaste fusk var en 5-liters dunk med BBQ-glaze som vi dränkte bland annat fläskfilé i, vilket blev enormt uppskattat.

Jag tycker att känslan är de viktigaste på ett lajv och om man tar till sådana här "fusk" så får spelarna bra mat och trossen mindre att göra. Även om maten inte är period, vad gör det? Jag menar, nudlar kom till Europa med Marko Polo på 1300-talet och ändå äter jag hellre potatis än nudlar på lajv.

Text: Klara Thureson, matrona, gregoriska ambassaden

BILD: JOHANNES BORGSTRÖM (VÄNSTER SIDA), TEAMNEGATIV.COM (ÖVRE HÖGER) OCH FREDRIK ÄDELRAËF (NEDRE HÖGER). ETT STORT TACK TILL ALLA RECEPTMAKARE!

Jag är inte bara lajvare

Jag träffade min man vid en lägereld i en sagoskog och när vi fick barn var det självklart att de också skulle med ut i skogen. Alva, vår äldsta, var på sitt sjunde lajv nu i sommar – hon är snart 3 år gammal men redan en ganska erfaren lajvare. Linnea, 1½, föddes fel i förhållande till säsongen och har bara hunnit med två lajv, men hon har å andra sidan redan börjat skapa egna intriger. I Glimminge satte hon iväg efter fel karl och ropade "pappa, pappa!". Kunde ha blivit besvärligt om kyrkan lyssnat...

Gillar barn lajv

Ungarna stortrivs på lajv. Tempot blir väldigt barnvänligt och det händer en massa spännande saker. Alva pratar då och då om saker som hänt i Glimminge och Falby och vill t ex gärna höra mer om "den gröna flickan". Den gröna flickan var ett troll (?) som hölls i band i garnisonen vid Falby. Alva bestämde sig snabbt för att "den gröna flickan" måste räddas. "Hon vill vara hos mig". Vi smidde många gravallvarliga

planer om hur vi skulle smyga in och släppa lös flickan.

Linnea är än så länge mer obekymrad om vad som händer och ägnar sig helst åt att jaga musikanter. I Glimminge fick smeden duga som rytmsektion och då och då var Linnea tvungen att gå dit och dansa lite. När hon blir äldre måste vi nog hålla hårt i henne så att hon inte rymmer med en speleman.

Praktiska saker: in och off

Standardkommentaren vi brukar få är: Å vad roligt, men hur vågar ni?

Sanningen att säga är det inte särskilt besvärligt. I alla fall inte om man är beredd på vissa offmoment. Innan jag började småbarnslajva såg jag tex framför mig hur tygblöjorna skulle hänga och torka bakom tältet. Klokt nog lämnade vi tygblöjorna hemma och körde allt-i-ett blöjor och våtservetter.

Att sy barnkläder är himla skoj. Fort går det också. Alla sömmar är så mycket kortare. Man klarar sig med de där små tygbitarna som inte räcker till nåt vettigt till en själv och inte ens skor är särskilt jobbigt att få till.

Ett par svårigheter finns det

så klart. Den största risken med halvsma barn på lajv är den uppenbara risken för offkommentarer. Det finns en period då de är väldigt verbala utan att de klarar av att förstå vad man får prata om. Och envisa som synden kan de vara. På *Kastaria* skötte sig Alva väldigt bra. Hon drog sig tillbaka in i huset och lekte rätta Nemo lite diskret någon gång. Men så en dag skulle hon plötsligt äta "som Pippi". Den ömma modern försökte avleda – "du kan äta som en prinsessa" "Nej, jag ska äta som Pippi LÅNGSTRUMP!!"

I Falby hade Alva en kotte som hette Schreck... Förmodligen kommer hon att få vara hos far- eller morföräldrarna en period framöver när vi åker på lajv. Men man vet aldrig – hon kan ju hinna bli dunderförständig över vintern. Och de flesta lajvare har överseende...

En annan nackdel är att man drabbas av ett visst utanförskap. Man kan inte delta på samma sätt. När världshuset fylls på kvällen sitter man kvar hemma i lägret och vaktar sovande barn. Man måste springa ifrån viktiga förhandlingar för att byta blöjor och när ondingarna anfaller byn tar man långpromenader för att slippa se otäckheter.

På riktigt

Å andra sidan blir allt mycket mer magiskt för samtliga inblandade. När bauertrollet petar alvbebin i magen är det ett riktigt troll. Och man kan gå på klänningssafari med sin prinsessstokiga tös och få en skymt av drottningen. Och då är det Drottningen. Magin och mystiken förstärks när man får dem via småbarnsögon. Frågan är bara vad dagispersonalen ska tro när ungarna berättar om sina upplevelser i skogarna.

TEXT: MALIN
BURBECK
BILD: KALLE
BURBECK

LINNEA I FALBY 2004.

SKOGENS HEMLIGHET 2002. DÅ VAR ALVA CA 7 MÅNADER OCH PÅ SITT ANDRA LAJV, LÄMPLIGT NOG SOM DEN MINSTA ALVEN.

ALVA PÅ KASTARIA 2004.

-jag är mamma också

Tippslista för blivande lajvföräldrar:

(Vänder sig främst till fantasy-/medeltidslajvare – men jag förutsätter att det är där de största problemen uppstår)

- ✓ Vissa offmoment är nödvändiga. Vissa offmoment är till och med väldigt bra. Det finns roligare saker att göra än att stå och koka tygblöjor. Moderna blöjor och våtservetter är guld värda. Se till att ha möjlighet att dra er undan och ha en välmaskerad sopsäck för snuskblöjor. Vill man slippa släppa ut lagrad blöjdoft i tältet kan man styckeförpacka använda blöjor i småpåsar. Dela inte tält med nån som får krupp av offmoment bara...
- ✓ Barnkläder är lätta att göra – men att färga ett gäng bodies och strumpbyxor att ha under kan vara att rekommendera. Förkläden/tabarder sparar klänningar och koltar lite längre – annars gäller det att ha ett lass.
För riktigt små ungar som inte går omkring rekommenderas ett par dräkter i sovpåsmodell (typ lång särk hopknuten nedanför fötterna).
- ✓ Den som ska känka runt sitt barn mycket ordnar med fördel en bärsjal. Sök på nätet efter bärsjal och det pluppar upp ett antal olika modeller, både sådana man kan göra själv och sådana man kan köpa. Det finns även bärselar i lajvmässiga modeller och material om man har tur och hittar dem. Vi har skaffat en begagnad haglöfsbärstol och klätt in i skinn och neutralare tyg.
- ✓ En stor korg är en perfekt resesäng för en riktigt liten lajvare. Lär barnet att sova i oväsen bara.
- ✓ Glöm inte solen. Man är ute nästan hela dagen och ibland är det faktiskt vackert väder. Lajvkläder täcker ganska bra men ta med solskyddsfaktor och jaga skugga (inte så lätt med t ex en självständig 2-åring)
- ✓ Bästa fästingplockaren brukar gå att hitta på djuraffärer och på djurhyllorna i dagligvaruaffären. Den ser ut som en bläckpenna med en ögla istället för en spets. Överlägset bäst, särskilt på de allra minsta fästingarna.
- ✓ Ta med en egen vattendunk åt barnen även om det finns vatten på området. Som vuxen kan man dricka tvivelaktigare kvalitet, men magsjuka barn på lajv är ingen höjdare
- ✓ Välling finns i portioner på tetrapack. Hygieniskt och perfekt för nattätare – man värmer en till mysig temperatur mellan fällarna och slipper rota runt efter pulver. Annars är termos en god idé. För barn som äter ur nappflaska – ha gärna en napp per mål så blir hygien en mindre problem.
- ✓ Vanliga myggmedel får ej användas på barn under 3 år och det är ett bekymmer. Det finns dock ett medel som heter Myggfrida – kan beställas på onetex.se. Det kan man använda på låringar och uppåt.
Myggnät är en höjdare, både i tältet när man ska sova och ute i lägret om det är myggrikt område. Vi köpte ett par av ikeas och klädde in upphängningsringen i skinn och hängde upp ett nät i lägret första lajvbebissemaren. Perfekt att sitta och amma under och övriga lajvare höll gärna sällskap på den enda myggfria plätten.
- ✓ Se till att åka med toleranta vänner som kan ställa upp som avlastning. Även lajvföräldrar behöver gå på avträdet i fred ibland.
- ✓ Pumpa ungarna fulla med folkmusik, sagor och annat lämpligt i god tid innan lajvet. Undvik Pippi och Byggar Bob flera veckor i förväg. För ungar med filmbehov kan jag rekommendera Trolltider – gammal julkalender med folktro, vättar och småtroll.
- ✓ Även om det är underbart att lajva med sina barn – unna er att åka själva ibland. Och passa på att få nån annan att hålla ett öga på er sovande guldklimp så att ni kan smita iväg och titta på stjärnorna en stund och svärma lite ibland.

FOTO: WWW.TEAMNAGITIV.COM

Stoppa tåget! Jag vill interagera!

Ur Dogma99: "Lajv är möten mellan roller." Men för att rollerna ska kunna mötas ordentligt krävs att spelplatsen, scenen, låter dem göra detta.

Sommaren 2004 arrangerades 40-talslajvet Finkelboda nästa, som utspelade sig under en tågresa. Det lajvet väckte några allmänna tankar om spelplatsens möjligheter och begränsningar.

"Ok, vi har den perfekta miljön..."

Upprinnelsen till *Finkelboda nästa* var ett besök på museijärnvägen Jädraås-Tallås sommaren 2003 av några av dem som sedan blev arrangörer till lajvet. Någon uttalade tanken på att miljön skulle göra sig som bakgrund för ett lajv under tidig 1900-talshistoria, varvid någon annan i sällskapet sprang iväg till människorna som driver järnvägen och frågade vad det skulle kosta att hyra hela stället under en dag. När det visade sig att priset låg inom det rimligas gräns i fråga om lajvbudget var saken i stort sett klar.

"...så låt oss då göra ett lajv!"

Lajvföreningen Draco Argenteus i Gävle fick ta på sig arrangörsansvaret eftersom museijärnvägen inte ligger så långt från Gävle. Det man bjöd på var en tågresa några gånger fram och tillbaka på museijärnvägen, men inom fiktionen var vi på väg mellan Gävle och Falun den 12 juni 1943 - mitt under brinnande krig.

Deltagarna gick i sin tur loss med tidstypiska kläder, frisyrier och attiraljer som gick väl ihop med museimiljön. Naturligtvis hade vi våra smörgåsar med prick-ekorv pryddigt inslagna i smörpapper och

smörgåsarna sköljdes ner av hemmagjord hallonsaft från flaskor med patentkork. Jaktsällskapet i förstaklasskupén hade resegrammofonen med sig och spelade 78-varvare i den mån tåget inte fick nålen att skutta för mycket. Den finske infanterikaptenen på konvalescens berättade hjärtnipande historier från den finska fronten och fabrikörsdottern satt och stickade strumpor till de inkallade någonstans i Sverige och önskade mer än något annat att pappa fabrikören skulle låta henne få bli lotta.

Genomgående för *Finkelboda nästa* var att arrangörerna hade gjort mycket för att inspirera deltagarna att söka information och rekvisita och att man därmed fick deltagare som var ordentligt pålästa. Samtalsämnen rörde sig om allt från det som hände på de olika fronterna till de senaste schlagerlåtarna och skvallret från hovet - skulle det till bli en liten kronprins den här gången efter alla flickorna?

Finkelbodas verkliga fynd

Arrangörerna hade kommit i kontakt med Föreningen Beredskapstid 1939-1945, och en handfull medlemmar därifrån hade tagit med sig delar av sin utrustning. Det var för-

sta gången någon av dem lajvade, men det var inget som märktes, eftersom de redan var väldigt trygga i sina "roller" som beredskapssoldater.

Efter en stunds resa skedde ett mord på tåget, så soldaterna fick då rycka in som extrapoliser för att bevaka och hålla ordning på passagerarna medan den tillkallade landsfiskalen genomförde förhör av tänkbara missdådare. Under tiden serverade de lottor som fanns på plats ärtsoppa till alla och envar - ärtsoppa som egentligen var avsedd för det tåg med tyska transiterings-trupper som förväntades passera några timmar senare.

Ett annat lajv i år, *Vreden*, gjorde samma sak för att få tag på tidstypisk utrustning, men i en något större omfattning. Det är definitivt en bra idé att ta kontakt med lämplig historisk förening och försöka intressera dem för lajv om man har en bra och funktionell historia att berätta.

Tåget som lajvscen

Det finns mängder av roliga miljöer som skulle kunna användas till lajv, men titt som tätt missar arrangören en viktig aspekt när glädjen över att ha hittat "den perfekta miljön" tar över för mycket.

Problemet tar sitt vanligaste uttryck i form av det så kallade bankettlajvet, alltså ett lajv vars yttre struktur består av en bankett. Det måste dock inte vara en bankett, det kan lika gärna vara en bussresa, som i till exempel *Uppland runt*, en tågresa, som i *Finkelboda nästa*, eller en till rymdskepp förvandlad ubåt, som i *Carolus Rex*. Eller mindre kryptiskt - lajv där arrangören ger varje deltagare en plats att sitta på och sedan ser till att deltagarna förblir sittande.

Poängen med lajv är ju att man ska kunna interagera med andra deltagare och då vill man istället kunna maximera antalet spelöppningar. En begränsning av möjligheterna genom att rörligheten är kringskuren leder i första hand till uttråkade deltagare.

För att mötena ska kunna ske mellan rollerna måste trots allt deltagarna kunna kommunicera med varandra och inte sitta i varsin ände av lokalen, hur snygg denna än är.

Några exempel

Jag har deltagit på flera lajv som haft problemet inbyggt i miljön, men som löst det på lika många olika sätt. För naturligtvis går det att lösa. Det handlar bara om att ge deltagarna en möjlighet söka upp varandra.

Carolus Rex utspelades på en ubåt som föreställde ett rymdskepp. De flesta i besättningen var specialister som var låsta till sina särskilda stationer och därmed fick svårt att röra sig fritt. Det fanns ett par gemensamma utrymmen, men man hade relativt litet tid att spendera där.

Lösningen var inte perfekt, eftersom det inte gick att bryta den militära hierarkin hur som helst, så manskaps- och officersmässarna fick fungera som mötesplats. Maskinisterna längst bak i skeppet och torpedcheferna i fören tenderade att bli isolerade, men klarade sig bra från alltför mycket tristess så länge spelet inom respektive grupp fungerade och man hade något att göra.

Uppland runts första halva utspelade sig på en turistbuss som rullade runt mellan diverse mer eller mindre viktiga sevärdheter kring Uppsala. Deltagarna var de turistande passagerarna ombord, men efter några timmar kapades bussen av terrorister, varefter bussresan följdes upp av ett gisslandrama i en källarlokal.

Lajvets första halva präglades av den statistiska bussen. Det var ju inte sevärdheterna som var poängen med resan, utan interaktionen mellan passagerarna. Under bussresan etablerades rollerna inom respektive grupp och man kunde till en del skapa relationer mellan grupperna när bussen väl stannade någonstans. Allt ställdes sedan på sin spets under den andra halvans gisslandrama då grupperna smälte samman till en helhet.

Bankett hos Vargkrona var ett ganska ordnärt bankettlajv i en kampanjvärld. Landets regent var på besök hos det som var landets främsta motståndsledare, med mängder av högnivåintriger som skvalpade runt. Här löste arrangörerna dilemmat genom att ha ordentligt tilltagna pauser mellan rätterna, så att det blev naturligt för deltagarna att sträcka på benen - lämpligtvis då i sällskap med någon man behövde intrigera ihop sig med.

Ett annat bankettlajv - *Min tron... Så det så!* - hade ett annat syfte: att ordna en medeltidsbankett med mängder av god mat och dryck, utformad som ett lajv. Här blev spelet sekundärt och sittningen vid bordet det primära. Därför behövde man inte ta hänsyn till att folk inte hade något större rörelseutrymme. Trots detta blev spelet ändå ganska intensivt, kanske just för att deltagarna var mer än lovligt glada och mätta!

Finkelboda nästa började som en tågres, som efter ett tag avbröts för att det hade skett ett mord ombord. Alla fick lämna tåget, varvid man fick invänta landsfiskalens ankomst och utredning. Större delen av lajvet tillbringades därför runt stationen, medan tåget förvandlades till en helt enastående kulis.

Alla de ovannämnda lajven hade krävt mycket aktiva deltagare för att överbygga de fysiskt tämligen låsta scenerna om inte arrangörerna själva hade sett till att ge deltagarna möjligheten att vandra runt.

Deltagarstimulans

Om man som arrangör väljer en statisk spelplats bör en del av planeringen ägnas åt rörelsemönster. Det kräver ju förstås att man verkligen vill att folk ska kunna röra på sig. Det kanske finns en poäng med motsatsen också, men då måste deltagarna få tillräcklig stimulans på annat sätt - till och med under fängelselajvet *OB7* flyttades fångarna runt för att det skulle bli litet snurr på spelet, samtidigt som inläsningen i sig var en av upplevelsepoängerna.

Det är dessutom fullt möjligt att göra precis tvärtom. Problemet kan formuleras på två sätt. Det ena - tryck ihop alla deltagarna på ett litet utrymme, men tvinga dem att sitta där de blir satta. Det andra - sprid ut dem över ett så stort område som möjligt, men bygg upp intrigen så att de blir tvungna att ägna större delen av speltiden åt promenader mellan alla möten. Här är *Högtning* ett utmärkt exempel på hur det kan gå. Riksdag i landet *Venapel* på den traditionella platsen längst ut i bushen. Området var stort, men hade man istället tryckt ihop alla sexhundra deltagarna på en enda större äng hade intrigerna kunnat utvecklas mer istället för att energin måste läggas på till synes oändliga förflyttningar.

Under *Spirans gunst* (*Kastaria*) fanns alla adelsläger samlade längs en kort sträcka på ett par hundra meter, vilket jag anser är helt rätt inställning.

Mordet på Finkelbodaexpressen

Vad gjorde då *Finkelboda nästa* till ett av De Riktigt Bra Lajven? Dels att både arrangörer och deltagare gav sig hän och utnyttjade tidsperioden och miljön för att kunna lyfta den gemensamma berättelsen och upplevelsen, och för att arrangörerna tycktes väl medvetna om det problem som uppstår om deltagarna inte kan röra sig fritt och byggde huvudintrigen runt själva lösningen på problemet. För hade tåget inte stoppats hade det nog blivit en smula tråkigt att se samma stationer glida förbi gång på gång på gång...

TEXT OCH BILD: OLLE SAHLIN

Det är något ruttet i Lajvrien

På debattforum, i tidningar som den här och rollspelskonvent märks en spricka i den relativt stora massan av människor som kallar sig lajvare. En spricka mellan de som menar att lajv är fantasy och de som menar att fantasy är den lägsta av alla lajvformer. Varför är fantasy en genre totalt skild från övriga lajv? Och vad kan man göra åt det?

När man åker på ett fantasylajv förväntar sig gemene lajvare att hitta ungefär samma saker: Oavsett vilka som arrangerar förekommer samma raser, yrkes- och samhällsgrupper och statsskick. Även på lajv med en uttalad vision om att skapa något nytt brukar de gamla mönstren envist hänga kvar. Adelsmän *ska* vara fjolliga, det *ska* finnas alver i skogen och de *är* som Legolas - oavsett vad arrangören egentligen sagt. Den gamla klyschan Lajvrien där riddarna är modiga, möerna väna och orcherna anfaller i skymningen lyckas slå klorna i nästan varje nytt projekt.

Samma grupp, nytt lajv

En av de bidragande faktorerna till fenomenet Lajvrien är att många grupper som lajvar fantasy återkommer som samma roller till nya spelvärldar. Denna typ av kampanjlajvande på eget bevåg riskerar att köra över lajvets vision. Visst, har man fått ordna utrustning och göra rollarbete under flera lajvs tid så kommer man att göra några riktigt coola roller. Kruket är bara att den typen av grupper blir ett lajv i lajvet som struntar i vad arrangörerna faktiskt tänkt. Det faktum att samma kompisgäng åker som samma roller med samma förhistoria, religion och utrustning på lajv efter lajv bidrar garanterat till att bromsa möjligheterna att göra något nytt.

Skitoff, eller hur?

En annan faktor är våra egna föreställningar: Tänk dig att riket Edrakonien styrs

av ett lesbiskt par. Tänk dig att orcherna handlar med människor och har en magiakademi. Tänk dig att den smäckra skogslevande alven luktar gammal socka och gillar att stjäla kålrötter. Skitoff, eller hur? För trots att fantasyn egentligen inte är baserad på någon specifik värld eller historisk epok (nej, det fanns inte alver på medeltiden) har vi en ganska klar uppfattning om hur en fantasylajvvärld ska se ut. I vår bild av fantasyn, som är ett hopkok av Arthurlegenden, Tolkien, nordisk mytologi och europeisk medeltid, ingår några enkla regler.

Dit hör patriarkatet; trollkarlar, kungar, krigsherrar, lagmän och andra statusroller brukar ha en rejäl övervikt av manliga spelare. Även om de flesta fantasylajv som arrangeras idag kallar sig jämställda är detta ideal sällan genomfört i praktiken. I bakgrundsmaterialet till lajvet är de manliga karaktärerna dominerande och den tjej som väljer att spela en typiskt maskulin roll får finna sig i att få denna roll ifrågasatt och särbehandlad av medspelare och arrangör. För det mesta har arrangörerna inte ens definierat vad de menar med 'jämställdhet'. Betyder jämställdhet manliga skökor? Eller är en värld jämställd först när ingen behöver sälja sin kropp? För att inte tala om det enorma bagage av fördomar och föreställningar som vi plockar med oss från den verkliga världen och inte kan skaka av bara för att vi tar på oss en mantel.

En annan föreställning om hur det ska vara säger att den här typen av spelvärld ska befolkas av vita, företrädesvis

heterosexuella människor. Kanske inte så konstigt att så få personer med utländsk bakgrund dras till lajvkulturen.

Min dröm om fantasyn

Okej, nu ska jag sluta gnälla och vara konstruktiv ett tag. Problemen som nämnts ovan kan egentligen lösas med ett och samma medel: Att sluta se fantasylajv som en form utan som en genre. Om man istället för det klassiska fantasyarret, där deltagarna själva skriver sina roller och anmäler sig i grupp, kunde använda den i andra lajvsammanhang vanliga metoden med roller från arrangör och rollutvecklare skulle mycket vara vunnet. Dels skulle arrangemanget slippa "vår grupp ska vara ett lajv i lajvet"-problematiken, dels är det ett sätt att hjälpa spelarna in i sina roller. Överlag är en genomtänkt inrollning något som ofta saknas på fantasylajv.

Ett annat sätt att pallra sig iväg från Lajvrien är att inse att fantasy som genre faktiskt har enorma möjligheter. Just för att den inte är baserad på någon specifik "värld" är det ju fritt fram att skapa sin egen. Jag skulle älska en rå-homo riddarsaga i ett syndikalistiskt samhälle. Där väna orcher och tappra skogstroll befolkas de djupa skogarna. Och ingen behöver sälja sin kropp.

TEXT: ADA FREDELIUS

BILD: OLLE SAHLIN

NCID

Runt om i Sverige finns det föreningar som hjälper andra när de ska arrangera lajv. Fëa hörde av sig till två av dem för att höra vad det är som driver dem.

ERIK PÅ FINKELBODA NÄSTA.
FOTO: OLLE SAHLIN

NCID når man på följande sätt: www.ncid.org
projektledningen@ncid.org

SCAN FÖREVISAR VAPNENS FUNKTION PÅ VREDEN.
FOTO: EMMA ÖHRSTRÖM

Fëa: Berätta om er själv, vilka är ni?

Erik: NCID är egentligen ingen förening, utan en kompiskrets av lajvarrangörer och konstnärer. Vi har producerat ett knippe uppsättningar under årens lopp (se gärna www.ncid.org) och lajvar själva flitigt. För närvarande räknar vi ett tiotal medlemmar.

Eftersom vi själva är arrangörer drivs vi av glädjen att skapa så bra uppsättningar som möjligt, vare sig det nu gäller våra egna eller andras. Det som möjligen skiljer oss från andra entusiaster som hjälper till inför lajv, är att vi inte upplever att vi behöver känna arrangörerna personligen i förväg för att erbjuda vår hjälp. Snarare är det ett utmärkt sätt att skaffa nya kompisar inom hobbyen.

Hur uppkom idén att hjälpa till och varför?

Vi var nästan alla inblandade i produktionen av det legendariska lajvet *Lyktsken* 1999, och jag tror att det var i den vejan det hela började. Det var nog först då som vi insåg hur mycket arbete som ligger bakom en större uppsättning och hur lätt saker kan gå fel. Vi tillhör den kategorin lajvare som gärna offrar något av vår egen upplevelse för att förbättra för andra.

Vad hjälper ni arrangörer med?

Nästan allt. Vi har byggt, skött transporter, tillverkat rekvisita, lagat mat/serverat/diskat, agerat statister, SL-stab, telefonväxel, skrivit texter, ordnat specialeffekter, utsatt trasiga lajvare för kompetent sjukvård, byggt ännu mera, trollat lite, burit grejor och pianon och grejor och burit kiss och bajs, och kramats en del.

Vilka projekt har ni varit inblandade i?

De mer kända arrangemangen borde väl vara *Carolus Rex*, *De tusen rosornas väg*, *Hamlet*, *I skuggan av ringen*, *Futurédrome*, *Mellan himmel och hav*, tredje delen av *Kollinge gods* samt *Vreden*. Sedan har vi bidragit till ytterligare ungefär lika många konventslajv och andra mindre uppsättningar.

Kan man som arrangör höra av sig och be om er hjälp?

Jo, det kan väl gå för sig. Har man tur lyckas man entusiasmera sådana klippor som Scan och Isbjörn, men även andra dugliga NCID-medarbetare kan när man minst anar det dyka upp och hjälpa till. Kasta iväg ett mejl till projektledningen@ncid.org

Vad är det som driver er, varför hjälpa till istället för att åka på lajvet?

Svårt att svara på. Ibland kanske man inte har de där två eller tre tusen kronorna som krävs för att kunna delta. Då är det desto roligare att få mat, husrum och så vidare av arrangemanget i utbyte mot en arbetsinsats.

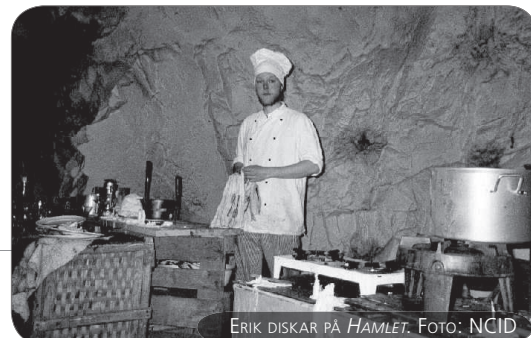
Vad är det arrangörer oftast missar att tänka på?

Den praktiska planeringen pajar så gott som alltid på någon punkt. Man kan aldrig nog överskatta värdet av en väl fungerande roddarstab. Som regel behövs det minst dubbelt så många bilar, folk med körkort, och människor som kan hjälpa till med att bära och bygga, än vad man tror inför en större uppsättning.

Var verkar ni, geografiskt?

Mellansverige, men vi reser gärna längre också.

INTERVJU: ANNA WESTERLING

ERIK DISKAR PÅ HAMLET. FOTO: NCID

LAF Lajvassistansfonden

Fäa: Berätta om er själva, vilka är ni?

LAF: LajvAssistansFonden, LAF, bildades ur Intressenterna för Lajv (IFL), vars syfte är att främja lajv i Sverige. Detta är en intresseförening för levande rollspel i Sverige som ansluter privatpersoner, föreningar och företag, det vill säga alla som delar vår vision om ett Sverige med fler och bättre lajv!

Hur uppkom idén att hjälpa till och varför?

Idén med LAF är i hög grad min egen och bottenar i mångårigt arbete med att arrangera lajv (bland annat *Eldarna i Vargaland*), där jag upplevt att man saknar vissa resurser i stöd och arbetskraft just innan spelstart, det vill säga när man som bäst hade behövt vara arrangör och pratat med sina deltagare så står man och bygger/gräver/skjutsar/annat som kan utföras av vem som helst. När min 'hemförening' Romantiska Sagor fick ett arrende så bildades en arbetsgrupp för området. Jag kände att det skulle behövas liknande stöd överallt för den som ville ha det och det fick jag medhåll för från IFL! Vår idé är med andra ord i grund att rekrytera frivilliga som gör allt sådant arbete som "vem som helst" kan utföra, så att arrangörer aldrig behöver göra det när de har deltagare som vill prata med dem inför spelstart. Det kan vara incheckning, transporter, gräva eldstäder, bygga eller vad som helst, även att städa ett område efter ett spel.

Vi gör egentligen det arrangören vill att vi skall göra när arrangören vill ha det gjort. Det kan även vara byggande långt före spelet. På sikt håller vi på att bygga upp en databas med erfarna och utbildade människor med olika kompetenser och erfarenheter, 'specialister', vana arrangörer, byggnadssnickare, chaufförer med mer än B-behörigheter med mera, men det är ännu i sin linda.

Vilka projekt har ni varit inblandade i?

Hitintills har LAF bara varit involverat i ett reguljärt projekt, Svarta galtens *Kastaria 2004 - Spirans gunst*, där vi bidrog med många, många arbetstimmar innan spelet i byggande och grävande, något som uppskattades (och behövdes) storligen. Det var ett pilotprojekt på många sätt och vis - och nu vet vi att vi kan sätta in stora resurser!

Kan man som arrangör höra av sig och be om er hjälp?

Vi välkomnar arrangörer att höra av sig till oss! Vi har också fått många påstötningar från folk som vill vara med och arbeta, än så länge inte så mycket från just arrangörer, men det är nog inte heller så många som hört talas om oss. Än. Man kontaktar oss bäst genom mig. Se adress nedan.

Vad är det som driver er, varför hjälpa till istället för att åka på lajvet?

Vetskapen om behovet av hjälpen driver mig, för andra är det kanske mer att man vill göra något. I stället för att bara komma till dukat bord vill man vara delaktig - och gemenskapen hos LAFarna och uppskattningen från både arrangörer och deltagare är väl värd det! Det är inte heller så att man inte kan delta på lajvet man hjälper, även om man får räkna med att vara rätt trött vid lajvstart, man tar på sig mycket av arrangörens stress och det finns alltid mycket att göra. Vårt villkor gentemot arrangören är dock att de som kommer kan vara med som "arbetande roll" på lajvet, således får man uppleva en hel del ändå!

Vad är det arrangörer oftast missar att tänka på?

Det varierar oerhört med erfarenhet och typ av arrangemang och område. Anledningen till att vi behövs är kanske tidsoptimism: man sätter igång grovarbetet för sent. Själv har jag börjat kräva att området skall vara helt i ordningsställt en månad före lajvstart. Det håller inte, förstås, men det är i alla fall mindre att göra direkt innan.

Var verkar ni, geografiskt?

Vi verkar i hela landet! Även om vi ännu betalar ur egen ficka för att driva igång LAF så kommer vi inte att backa för att åka till södraste Skåne eller översta Norrland!

INTERVJU: ANNA WESTERLING
BILD: WWW.TEAMNEGATIV.COM

LAF när man på: <http://www.lajvsverige.se> (info finns för närvarande bara på forumet under projekt, men egen sida på portalen är på gång), Mikael Lestander 031-19 80 13, laf@gronavillan.net.

mammaSCAN

"(...) det är ganska svårt att hejda mig när jag väl bestämt mig för någonting."

Folk känner dig mest som killen som alltid dyker upp innan lajvet (nu senast i Vredens fall mer än en månad innan lajvet) och fixar sådant som lajvarrangörerna trodde var helt kört. I Norge har de en hel grupp som gör det du gör, 'gaffa express', men du gör en enmans-show?

Det är ju inte helt sant. Allt som oftast är det ju jag och min goda vän Henrik "Isbjörn" Esbjörnsson som dyker upp tillsammans. Och jag kan inte komma ihåg någon gång då det bara varit jag där. Allt som oftast kryllar det ju av glada lajvare och roddare som också jobbar tills de stupar.

Scan, vad heter du egentligen och varför just "Scan"?

Mitt fullständiga namn är Jan Åke Steenberg. Och mitt dubbelnamn Ska vara utan minustecken och mitt efternamn ska vara felstavat. Scan fastnade hos mig efter ett skämt från en klasskamrat när jag gick i trean-fyran kanske. Det hela började med att min mor faktiskt jobbar på Scan, och därmed rättmätigen kan kalla sig för 'Mamma Scan'!

Vad är det som driver dig till att arbeta på det här sättet? Tycker du att det är kul eller?

Ja självklart! Frågan låter lite anklagande och jag kan ju bara säga till mitt försvar att det absolut är roligt att få vara med och skapa stora och små lajv i Sveriges alla hörn. Allt som oftast är det ju någon som blir glad och det är faktiskt belöning nog!

Vilket är ditt bästa minne från ett lajv respektive från arbetet innan ett lajv?

Det är en otroligt svår fråga! Lajv är så individuella men ett av många lajv som berört mig väldigt mycket är *De tusen rosornas väg* och det är också väldigt minnesvärt för att man nog kan säga att det var då som min roddarbana utanför den vanliga umgängeskretsen började. Där dök jag upp några dagar innan lajvstart och fick vara med om att bygga ett helt otroligt bygge. Det minnet, och det av att jobba cirka en vecka på Futuredrome med att bygga och bara få insupa den helt otroliga atmosfären i den scenografin är två klara favoriter! Futuredrome bjöd även på en hel del överraskningar som man som roddare kanske inte vill uppleva, men det är utmaningar!

Finns det verkligen några begränsningar för vad Scan kan göra?

Oja! Men det är ganska svårt att hejda mig när jag väl bestämt mig för någonting. Att bygga nattetid i regn, det hör till!

Handen på hjärtat, tycker du att alla andra människor är slashasar eller vad tror du?

Med ett litet flin kan jag väl bara konstatera att alla inte är ämnade att arbeta praktiskt. Men å andra sidan så ska man aldrig underskatta ideell arbetskraft och nej, alla andra är inte slashasar! Det har jag fått bevis på många gånger och det är alltid lika imponerande att se folk slita ut sig som om inget annat var viktigt!

Idolinfo:

Hårfärg och längd: Blond och 1.85m.

Ögonfärg: Det är olika bud på det! Grå-gröna kanske?

Favvofilm: *Bladerunner* svischade förbi men det är en av massor!

Lajv: Det går ju inte! Jag har varit på för många!

Musik: Elektronisk, etnisk, och down-beat. jag hatar att välja bara en!

Bok: Samma sak här! Välja en går inte... Bibeln är rätt skojig!

BILDEN OVAN OCH DIAGRAMMET NEDAN: ADA FREDELIUS.

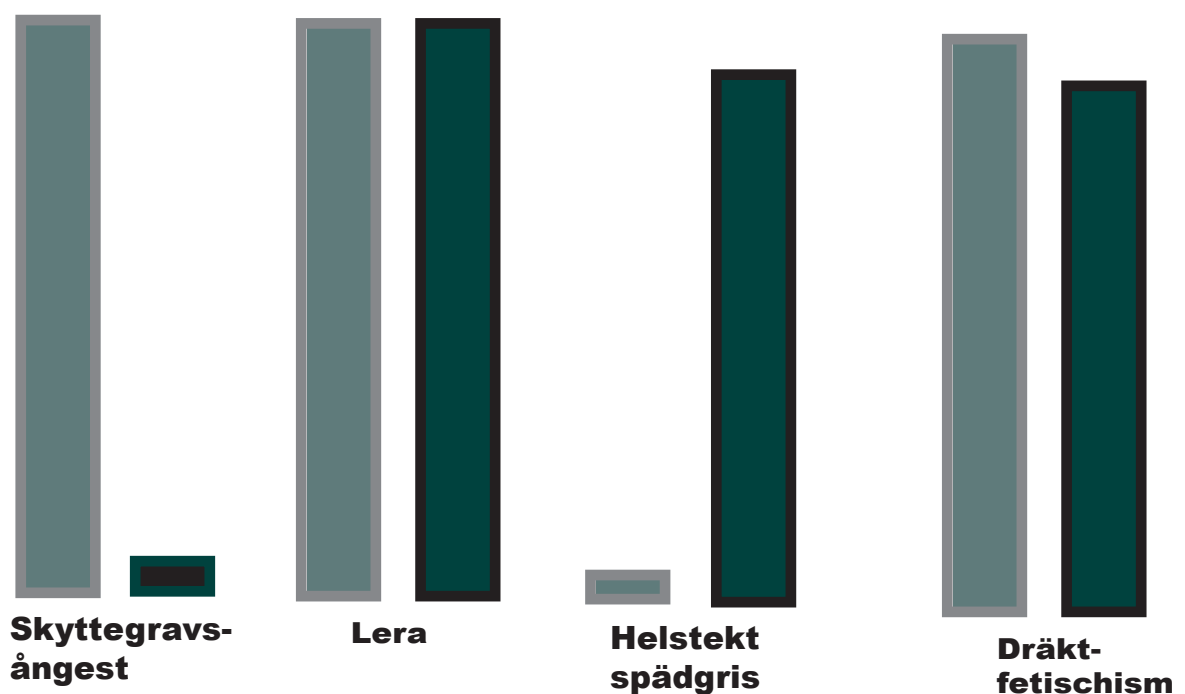
VREDEN/Kastaria - en statistisk undersökning

Vreden

Kastaria

Svart himmel

Svart himmel är ett lajv planerat för cirka 150 deltagare. Det går av stapeln vecka 27 och arrangeras av Uppsalagruppen Projekt Nyaga. Fäa läste deras utskick.

Det första som slår mig när jag börjar läsa i *Svart Himmels* utskick är att jag har väldigt svårt att placera in lajvet i ett fack. Grundhistorien får jag snart ganska klar för mig, det ska hållas en rättgång för någon på en avlägsen plats. Den ska hållas lite undagömt och man förstår att det är något speciellt med den. Jag försöker föreställa mig den här platsen men kan inte riktigt greppa den. Pratar vi vändplanen med paviljongerna eller något mycket mer spännande?

Jag får hjälp av texten "Svart himmels olika sidor" i utskick ett. Där beskrivs de olika lajvupplevelser man kommer få, beroende på vad man spelar; klassiskt stämningsslajv, soldatlajv, politiskt plotlajv, detektivlajv, filosofiskt stämningsslajv eller karaktärsmissigt stämningsslajv. Det låter ju spännande: Har du någonsin varit på ett filosofiskt stämningsslajv?

Det är först när jag kommer till budgeten i utskick två där det pratas om pengar till att sy upp paviljonger som jag förstår att vi är i fantasyland. Men ändå inte. Det kommer inte fungera med "min väna mö", eller "jag svär trohet till min kung". Det här samhället ser helt annorlunda ut.

Ny samhällsstruktur

Samhällsstrukturen är uppbyggd genom att en folkgrupp kallade magokrater har makten. De kan hantera magi och har därför fått den ledande ställningen i samhället. Resten av befolkningen består av medborgare samt verktyg, vilka är viljelösa varelser som ofta arbetar som slavar i gruvor etc. Dessa kan ha varit straffångar som gjorts till verktyg av magokraterna.

Det väcks fler frågor hos mig. Hur ser makten ut? Finns magokraterna i något slags riksdag? Hur ser kyrkan ut? Finns det någon kyrka? Går man i skolan? Så tänker jag, trots att jag aldrig brukar ha alla de här frågorna inför ett vanligt lajv.

Det är för att *Svart himmel* inte är något vanligt lajv, jag kan inte bara ställa in på default-fantasy. Utskicken är långa och utförliga och jag inser varför: Ska man bygga en helt ny värld så måste man beskriva allt. Utskicket påminner lite om ett rollspel i omfånget, redan i första utskicket beskriver

man till exempel alla länder runt Spegelhavet, det finns ett långt magiutskick och sist finns en hel ordlista med ord som rebis och pneumatiker. När jag sedan pratar med arrangörerna visar det sig att de faktiskt har en idé att ge ut det som rollspel också.

Det som oroar mig med utskicken är att de bara finns digitalt och jag frågar mig om folk verkligen kommer orka läsa allt. För är det inte lättare att läsa det som finns på papper? Men arrangörerna verkar lita på att folk kommer ta sig igenom deras text, även om det står att det inte är nödvändigt att kunna allt bara man har en känsla för det. I samtal med arrangörerna kommer det senare fram att det ska komma kortare utskick, nu är det bara viktigt att allt om världen finns nedskrivet.

Utskickens utförlighet och längd samt att en av lajvvarianterna beskrivs som ett plotlajv får mig att misstänka att bordsrollspel och vampyrlajv stått för mycket av inspirationen här, men trots det känns det här nytt och intressant. Ett lajv där inte adeln har makten blir plötsligt något som sticker ut.

Kön saknar betydelse

Något som är spännande med *Svart himmel* är att arrangörerna byggt upp en värld där kön är utan betydelse. Det visar sig inte som det brukar, i en bisats någonstans. Här finns en genomtänkt vision. Modet är helt könsneutralt och baseras på klass istället för kön. De högre klasserna har mycket smink, tyg etc. medan de lägre är enkelt klädda. Utgångspunkten är 1300-tal men exempelvis nagellack och smink är helt i fiktionen.

Familjelivet är inspirerat av 1800-talets viktorianska England, det vill säga en "händerna på täcket"-attityd där man klädde in bordsben i små kjolar för att inte föra tankarna till människoben. Släkten och faktiska blodsrelationer är oerhört viktiga och därför blir äktenskapet ett kontrakt mellan två familjer för att skapa en arvinge och föra släkten vidare. "De är unioner för att avla barn och alla andra användningsområden, de ses som omoraliska". Texten talar vidare om att få äktenskap ingås av kärlek, men när de gör det är det lika gärna homo-

som heterosexuella par det är frågan om.

Jag fortsätter läsa och det kommer fram att det finns klubbar, stängda sällskap dit folk kommer och släpper loss. Där får de leva ut sin sexualitet och andra böjelser som samhället inte gillar. Hur det görs där, långt bort från familjelivet, finns det verkligen inga gränser för. I ett sånt här samhälle där de flesta som har klassisk sex nog tycker det är en plågsam upplevelse finns det nog gott om annorlunda idéer om vad som är kul. Det kanske är jag som sitter med mitt kulturella arv och tänker att ett äktenskap måste innehålla kärlek. Det kanske fungerar bara som ett avtal, kombinerat med att man lever ut eventuella sexuella behov annorstädes. Det är hur som helst en cool vision om den fungerar.

Lajvkisteproblematiken

Men så frågar jag mig: Är det inte väldigt lätt att sången om den store konungen och rollen som de fnittriga vårdshuspigorna som flörtar med drängen följer med av bara farten då lajvkistan och paviljongen åker ner från vinden, tillsammans med ljusstakar, träskedar, och renfällar? Jag har inte något emot något av ovanstående, det är bara det att de alltid av gammal vana följer med i bagaget så fort man ska ut i skogen, antingen arrangören har önskat det eller inte. Det verkar dock som att de här arrangörerna har insett problemet med att få folk att greppa deras värld och de utlyser därför gott om förlajv, samt erbjuder mycket material för den som vill läsa. En annan sak som talar för att de kommer lyckas är att de eftersträvar kontakt med alla deltagare, genom personliga intriger mm. Om man är intresserad av att delta ska man personligen kontakta arrangörerna för att diskutera en lämplig roll. Istället för att gruppleddare sköter all kontakt, något som medför risken att arrangörernas budskap filtreras genom dessa och att en del av informationen försvinner innan den når majoriteten av deltagare.

Men de som slutligen kommer avgöra hur lajvet blir är ju deltagarna, hur många idéer om hur lajv ska vara de tar med sig och hur pass bra de greppat arrangörernas vision och historia.

TEXT: ANNA WESTERLING

BILD: PROJEKT NYAGA OCH AGNES BLOMBERG (BAKGRUND)

Bakom Svart himmel står arrangörsgruppen Projekt Nyaga: Kristoffer Forslund, Eli Gladnikoff och Andreas Bäckström. Jag intervjuade dem för vidare kommentarer.

Fëa: Hur kom ni fram till att ni ville arrangera lajv?

Arr: Idén växte fram om en värld med vackra anakronismer och viktoriansk korruption. *Svart himmel* har också en förlaga, Valet, som gjordes -98 och då använde en del av idéerna för första gången. *Svart himmel* är till viss del ett försök att göra Valet utifrån vilka vi är nu.

Hur kom ni på bakgrundshistorien? Vilka är era inspirationskällor?

Historiska; Rom, gamla Kina och Japan, Brittiska Imperiet. Litteratur exempelvis *Ecos Rosens Namn*, Jordans *Wheel of Time*, Kafka, Orwell, vår husgud Peter Nilson, en del steampunk. 1700-talets upplysningsideal dragna till extremer. En del anime och dataspel, exempelvis *Final Fantasy* eller *Morrowind*. Mycket av samhällsskicket kan jämföras med det klassiska Athens stadsförsamling.

Varför en könlös värld?

Könsroller är fula. De finns i verkligheten, därför kan det behövas omväxling och exempel på alternativen för att ifrågasätta dem. Idén fick dessutom sitt eget liv och kom att spela en allt större roll. Vi vill se hur nära en könsrollsfri värld vi kan komma. Det är ju inte så att vi vill skapa någon idealvärld heller. Poängen är att göra ett samhälle med maximalt uppskruvade hämningar, ångest och neuroser. Det är inte en trevlig värld i det här avseendet och anledningen till det är att det då blir lättare att konstruera konflikter och därigenom intriger. Det skall vara skruvat.

Varför sätta magikerna i centrum?

Upplysningstanken återigen. Vad hade hänt om 1700-talets eller antikens filosofer kunnat realisera sina utopier?

Varför valde ni att lägga lajvet i skogen?

Inget annat skulle göra världen rättvisa. Det hade behövts en livstad i klass med det gamla Rom; komplett med palats, monument och tusentals invånare. Det blir vändplanen, men modell större med pavil-

jonger på. Det speciella med just den här biten ödemark är att den räknats fram med halvmagiska metoder för att vara så svår att gissa sig till som möjligt, för att inga obehöriga skall kunna hitta dit.

Vad är er vision till lajvet?

Att stämningen trissas upp alltmer i takt med att allt fler hisnande upptäckter görs.

Vilken är er största rädsla?

Att inte hinna tillsätta alla roller som behövs. Vi föreslår gärna roller vi behöver om man kontaktar oss.

Vilka är ni?

Projekt Nyaga är bland annat ett rollspelsgäng, demogrupp, kollektiv och Sverokansluten förening. Helt riktigt är också arrangörsgruppen är i grund och botten bordsrollspelare och använder vampyrlajv för sin veckovisa utagerandefix.

Hur är idealdeltagaren till lajvet?

Det beror på vad man vill ha ut av uppsättningen. Ett plus är om man tycker om att läsa in sig på spelvärlden, ett annat om man uppskattar försöket till könsrollsfri spelvärld. Man måste inte nödvändigtvis dela våra åsikter där, men man måste kunna spela efter dem.

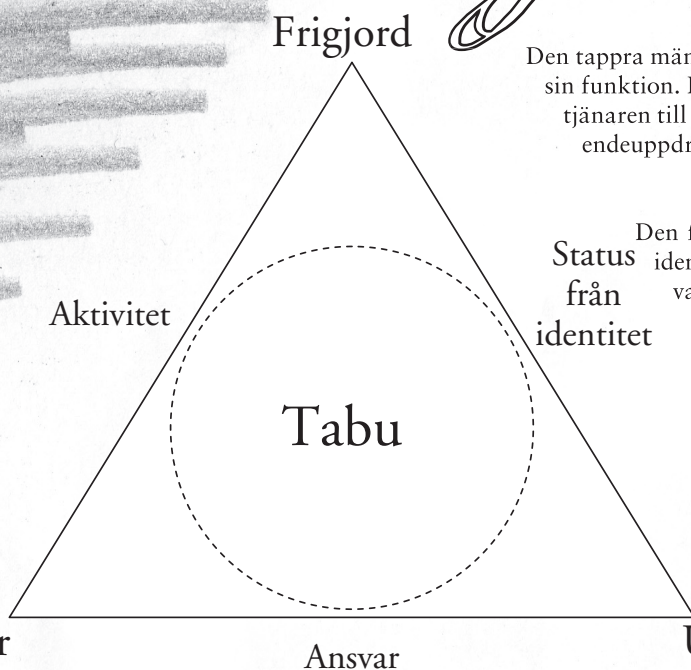
Är det något ni vill tillägga?

Vi uppskattar synpunkter. Vi har vår vision, men om vi samtidigt kan realisera våra deltagares visioner så vill vi göra det också. Ja, vår hemsida finns på: <http://www.nyaga.net/sh/>

INTERVJU: ANNA WESTERLING

Svart Himmels genusmodell

Den tappra människan

Den tappra människan är aktiv och ansvarsfull men har status enbart utifrån sin funktion. Den tappra människan kan vara alltifrån den självutplånande tjänaren till en mäktig beslutsfattare som enbart agerar utifrån sitt förtroendeuppdrag utan egen vilja.

Den frigjorda människan

Den frigjorda människan är aktiv och har status utifrån sin egen identitet men är fri från ansvar. Den frigjorda människan kan vara en välborn dilettant eller en fri student, de måste respekteras men lämnar besluten till de andra genusen.

Den upphöjda människan

Den upphöjda människan är ansvarsfull och har status utifrån sin identitet men förväntas inte vara aktiv. Den upphöjda människan förväntas vara en kunskapsbank eller en erfaren lyssnare.

En persons genus kan således ändras flera gånger under en persons livstid.

TOLKNING: MARTIN BRODÉN

OM
UTSKICK
2

FÄA TAR EN TITT PÅ LAJVUTSKICKENS ÄRORIKA HISTORIA...

'OM UTSKICK' NO 1 HANDLADE OM HÖGTINGSARRANGÖRERNAS OMFATTANDE UTSKICK. SERIEN PUBLICERADES I FÄA NR 28, ÅR 1999.

'OM UTSKICK 2: PDF-HYSTERIN', OM SVART HIMMELS UTSKICKSMODELL. DENNA GÅNG ÄR SERIEN ANNO 2004. FEM ÅRS AVSTÅND, MAO!

Wargavinter

Wargavinter är ett lajv som fokuserar på tjänstefolket och som går av stapeln i början av januari strax utanför Uppsala. Fåa tyckte det lät intressant och mailade två av arrangörerna, Maria Milder och Jennie Antonsson, för att få reda på mer.

Fäa: Vad handlar lajvet om?

Maria: Lajvet utspelar sig huvudsakligen omkring Fröken Ekenkråkas födelsedag och vad det innebär för tjänstefolket som arbetar på gården. Förberedelser, festen etcetera. Tjänstefolket har dessutom en egen fest att se fram emot då det skall blir bröllop!

Jennie: Ja, och så är det intressant att se hur vi kan ställa till det när tjänare från de andra ätterna tillfälligt ska integreras i hushållet. Vi har fått en hel del inspiration till det här lajvet från filmen *Gosford Park*.

M: Det finns fler övergripande intriger gällande både tjänstefolket och de få som är adel, men jag tänker inte avslöja allt här.

Varför just tjänstefolk?

M: Undanskuffade, överarbetade och underbemannade. En kuliss. Det är i alla fall vad tjänstefolket brukar vara på lajv, men vi vill vända på steken. Ha adeln som kuliss (jodå, även de kommer att få sin beskärda del av intriger, ingen skall ha tråkigt på detta lajv) och största fokus på tjänstestaben. Därför kommer de att vara många, så de arbetar i två till tre skift, så de får mycket tid över för intrigspelet och annat mysigt, eller hemskt.

Lajvet är fem dagar, vad kommer att hända under den tiden? Varför är det så långt, jag får intrycket av att det är mer av ett bankettlajv?

J: Nja, fem dagar är väl lite att ta i. Lajvet börjar på kvällen den femte januari för de som bor på gården. Dagen därpå, torsdagen den sjätte, anländer främmande adel med sina tjänstefolk. Lajvet pågår sedan fram till midnatt den åttonde januari. Vi

tycker att det är ett roligt grepp att låta födelsedagsfirarna komma senare eftersom det ger en känsla av att det finns en värld utanför lajvområdet och dessutom ger det gårdsbefolkningen en möjlighet att få igång det interna spelet och gemenskapen på gården. Det är inte helt rätt att kalla det ett bankettlajv, men det är väl den närmaste beskrivningen. Det finns ju liksom inga tjänstefolkslajv som man kan utgå ifrån. Banketterna brukar ju hamna i förgrunden på bankettlajv, medan de på det här lajvet bara är en del av bakgrunden eftersom det är tjänstefolkens upplevelse som är det viktiga.

Hur fantasy är det? Är det strikt inomhuslajv, eller finns det alver i skogen?

J: Nej, det är ett lowfantasylajv så det lönar sig inte att kika efter alver eller orcher i skogen. Området är rätt fint för promenader och sådant, men det mesta av spelet kommer troligen att ske inomhus.

Lajvet är i januari, hur kommer folk att bo?

J: Området innehåller ett antal stugor i vilka vi kommer att husera deltagarna. Det finns många sängar, även om några deltagare troligen kommer att få ligga på golvet.

Varför ville ni arrangera lajv?

M: Jennie och Sara skapade världen och var huvudarrangörer för lajvet *En Vintersaga* som gick av stapeln för två år sedan snart. Vi ville fortsätta i världen, men tyckte det vore spännande att faktiskt förlägga det i samma historia (som *Vintersaga*??) . Det är intressant att få en levande historia att tänka tillbaka på kommande framtida lajv i Vallrike.

Kommer det att komma framtida lajv?

J: Nästan helt säkert. Vi är alldeles för förtjusta i Vallrike för att släppa det.

Vad är det bästa/sämsta med att arrangera?

M: Sämst? För lite tid. Bäst? Att förhoppningsvis deltagarna är nöjda när lajvet är över.

Vad ska en deltagare komma därifrån och ha upplevt?

J: Deltagaren skall känna sig nöjd med sin egen prestation, ha känt att deras intriger var spelbara och att deras medlajvare har gjort sitt bästa. Att arrangörerna har lyckats med att hjälpa deltagarna att få illusionen levande. *Wargavinter* är ett intriglajv, inte ett myschgosa lajv.

INTERVJU: ANNA WESTERLING

Fakta

BILD: ISDRAKEN

När: 5 - 9 Januari, 2005.

Var: Uppsala.

Antal deltagare: cirka 60 stycken.

Kostnad: 600 kr, mat och boende är inkluderat i priset.

Sista anmälningssdag: 5 december.

Hemsida: www.nennen.nu

Vapen: Blankvapen.

Arrangörer: Isdraken genom Svolder. Närmare bestämt Maria Milder, Svante Agnesting, Jennie Antonsson, Sara Lindberg och Pelle Appelberg.

KALENDARIUM

Sommarens största lajvkonvent
ranta runt i skogen

4-5 December

Club Finit

Science fictionlajv i rymdmiljö på en klubb.

Var? Örebro.

hem.bredband.net/kramgam/ClubFinit

5-8 januari

Wargavinter

Tjänstefolkslajv i inomhusmiljö för cirka 60 deltagare i Valrikes kampanjevärld.

Var? Uppsala.

www.nennen.nu

24-27 februari

Knutepunkt

Det årliga lajvkonventet Knutepunkt hålls på en kursgård straxt utanför Oslo i ursprungslandet Norge. Än är det ingen som vet något mer än att det är obligatorisk närvaro för alla som vill ha koll på den nordiska lajvsenen.

knutepunkt.laiv.org

Påsk 2005

Gothcon XXVIII

Stort spelkonvent i Göteborg för alla smaker.

www.gothcon.se

15-17 maj

Occusus belli

Året är 2015 och atombombskriget är ett faktum. 35 personer av skilda kön och samhällsklasser lyckas ta sig till ett skyddsrum med stadens arkivrum och atomskydd klass 10. I två dygn kommer dom att ställas mot varan och världen utanför.

Var? Skillingaryd.

w1.371.telia.com/~u37115611

29 juni – 3 juli

Kastaria 2005 – Nyckels hemvist

En fortsättning på Kastaria 2004 men den här gången mer betoning på byliv och byn Gliminge där lajvet utspelar sig. En kyrka ska byggas och när det inte händer i tillräckligt snart så kommer kyrkan på besök till byn.

Kostnad: 350 kr till 1 januari, därefter 50 kr höjning per månad.

Var? Karlskoga.

svartagalten.nu/kastaria2005

30 juni-3 juli

Cesium 137

Postapokalyptiskt stämningslajv i en efterkatastrofen värld där en stad byggs upp runt en vattenreningsmarskin, och varje dag är en kamp för överlevnad. För 300 deltagare.

Kostnad: 400 kr.

Var? Gammalt militärt övningsområdet utanför Borås

cesium137.tk

4-10 juli

Svart himmel

Fantasylajv med andra inspirationskällor än Tolkien. Spela magokrat, verktyg eller medborgare i denna hårt kontrollerade värld inspirerad av statsstaten Athen, förnuftsideal och det viktorianska England. Och som körsbäret i kakan, helt nytt genustänk.

Var? Uppsala.

www.nyaga.net/sh

20-24 juli

Kejsartemplet

Fantasylajv i stadsmiljö inspirerat av Terry Pratchett, och fristående uppföljare på *Dimbros fäste*. 500 deltagare, 120 byggnationer, 880 kr för att delta. Örebro.

Vem som helst kan bli präst. Kolla in hemsidan med kanske världens första lajv-trailer på: www.kejsartemplet.se

Augusti

Dragonbane

Jättedrake i Estland. Stort sameuropiskt fantasylajv för 1000 personer.

www.dragonbane.org

Detta kalendariet är delvis hämtat från Svarta katten, www.svartakatten.com, med tillstånd av Svarta katten. Fäa tackar och bockar.

Nästa nummer:

Tema: Skandal! Se Fäa som du aldrig sett den förut. Även Lajv i Norge, Artikel om Thule-kampen och mycket, mycket mer!

Vinters buzzword

Lajvmasochism, subst., best. form – en, även lajvmasoch-ist.

Lajvmasochisten bor i oss alla. Det är den som får oss att utropa "Fan vilken fet scen!" när din karaktär svultit, släpats i gyttja och torterats. Människor som faktiskt vill betala för den här typen av förnedring är riktigt vridna. Och du är en av dem.

Kom ihåg: Sveroks Sthlms årsmöte

Äger rum i februari. Glöm ej att nominera och rösta fram den nya styrelsen, eller vill du sitta själv? Maila in till: stefan.bjork@radioufs.com.

NYHETER

djungeltrumman
senaste Nytt skvaller
Fëas se och hör-spalt

För att kompensera att *Vreden* gick back så ger arrangörerna ut en cd med material från lajvet. In-lajv bilder, filmer och bandupptagningar blandas med bakgrundstexterna, allt för 100 kr. En bra idé för att arrangemanget inte ska slita allt för mycket på arrangörernas egna fickor. Mer info på: www.vreden.org.

Det har gått ett rykte om att folk ska ha hoppat av från *Dragonbane*, det stora sam-europiska lajvprojektet. Men enligt Christopher Sandberg så förhåller det sig inte alls så utan den 23 september sa ha följande: "Jag är Lead Designer (ansvarig för den dramatiska konstruktionen) och Mike är Author (upphovsman till världen Valenor och författare till boken *Stormens Tid*, som projektet bygger på). Ryktet är falskt." Mer om *Dragonbane* på www.dragonbane.org.

Göteborgsföreningen ASF kommer nu med en bok om friformsrollspel; *Från Atlantis till Blekinge*. Den innehåller bland annat en utförlig guide till regellöst rollspel och tre stycken scenarion: *Under sommaren*, *Fort Paine* och *Prometheus misstag*. ASF har spelat på konvent i Sverige över tio år och har tidigare givit ut sina rollspel på cd. Boken är den första som i stor upplaga kommer sätta begreppet friform i tryck och kommer finnas att köpa på deras hemsida www.asf.se och troligtvis i en butik nära dig till priset av 179 kronor. En vild gissning är också att Fëa kommer testa den i nästa nummer.

Kastaria 2004 – Spirans gunst blev så lyckat så nu planeras det en uppföljare redan nästa sommar; *Nyckeln hemvist*, "ett sagoinspirerat bystämningslajv". Det ska utspela sig runt byn där en kyrka håller på att byggas. Tyvärr har byborna varit lite slöa med arbetet och nu kommer kyrkan dit för att skynda på arbetet. Det ska inte vara så mycket adel, men enligt vad som skrivits på forumet kan nog arrangörerna få problem med många deltagare som vill komma dit och spela sina gamla roller. Lajvet är den 29 juni - 3 juli på samma område utanför Karlskoga. Kostand: 350:- fram till 1:a januari, därefter höjning med 50:- varje månad. Anmärkas kan om priset att det här är inte arrangörer som inte är rädda för att få deltagare, ett halvår innan ska man ha bestämt sig. Men varför skulle de vara det? *Spirans gunst* hade drygt 350 deltagare, nu vill de bara ha 200. Hemsida: www.svartagalten.nu/kastaria2005.

Sångensemble Gycklare Blå fyllde i september 10 år. De är en sång och scengrupp som sjunger med inriktning på medeltida musik och svensk folkmusik. Gruppen bildades till ett lajv 94, och har sedan fortsatt spela. Under åren har de sjungit på bröllop, teaterföreställningar, på konsthuset, haft egna konserter och givit ut en skiva. Skivan, *Premiär*, finns att köpa på SF-bokhandeln. Mer information om dem, och om deras konsertprogram finns på www.sgb.nu. Fëa önskar ett försent grattis till tioårsjubileumet.

Svarta Katten, lajvbutiken i Sundbyberg, har skattat sig ett kalendarium. Det inriktar sig på fantasy och historiska lajv, precis som butiken och en av de främsta på det. Gå in på www.svartakatten.com och titta under köket. För övrigt firade butiken fem år i våras, Fëa önskar grattis och hoppas på 5 år till. Det är också kul att man faktiskt kan gå runt på att sälja lajvprylar, det betyder att det finns ganska många lajvare där ute ändå.

Knutpunkt rullar på och i år har turen kommit till Norge. Mellan den 24-27 februari i Viubråtan, ett friluftscenter, utanför Oslo. I vanlig ordning görs också en knutpunktsbok, och för den som vill skriva är deadline den 1 december. *A week i Norway*, alltså att komma dit några dagar innan arrangemanget och umgås med norska lajvare, är aktuellt även i år. Mer info på hemsidan: knutpunkt.laiv.org.

I oktober arrangerar helan och halvan (Theo Axner och Henrik "Hoffa" Hoffström) ett nytt lajv i thule-kampanjen, eller *Krönikan om Margholerskogens Öde* som kampanjen heter egentligen. Detta lajv heter *Jakthornet* och kommer utspelas på ett världshus i ett krigsdrabbat land. När den här tidningen kommer ut har lajvet redan varit, men eftersom det är en kampanj så tror vi det kommer flera. Titta in på www.thule.vas.nu, eller läs i nästa Fëa då vi skriver om thule-kampanjen.

fëas ruta

Skriv till Fëa!

Vi tar tacksamt emot:

- artiklar (3000 - 14000 tecken)
- insändare (1000 - 3000 tecken)
- illustrationer och foton - per post eller högupplöst elektroniskt (minst 300 dpi). Skickar du stora bilder elektroniskt, skicka helst en bränd CD-skiva med bilden/bilderna (helst inte JPEG-format, utan TIFF-format) annars fungerar det att skicka till vår mail.

Som tack får du en tidning gratis. Fëa Livia förbehåller sig rätten att redigera eller refusera inskickat material.

Annonsera i Fëa!

Vill du nå en massa lajv, teater, och historieintresserade ungdomar i ålder 15-30?

Priser:

Baksida; fyrfärg: 2000 kr
Insidan av pärmen, helsida: 1500 kr
Helsida: 1000 kr
Halvsida: 650 kr
Fjärdedelssida: 350 kr
Liten ruta: 150 kr

Annonsen kan antingen skickas som en elektronisk bild eller som ett foto med instruktioner till oss vilken text du vill ha och hur du vill att det ska se ut.

Prenumerera på Fëa!

Sätt in 175 kr för 6 nummer i två år på postgiro 639 95 16-1, betalningsmottagare Fëa Livia. Så får du tidningen direkt i brevlådan nästa gång.

Kontakta Fëa:

Fëa livia, c/o Johanna Hedberg,
Emågatan 42, 128 46 Bagarmossen
hemsida: fea.sverok.net
e-post: fea@sverok.net
Tel: 070-734 76 83 (Anna Westerling)

CH BOKHANDELN TALADE ALLA DESSA ORD OCH SADE: JAG ÄR SF, DIN BOKHANDEL, SOM HAR FÖRT DIG UT UR VARDAGSLUNKENS LAND, UR TRÄLDOMSHUSET.

DU SKALL INGA ANDRA BOKHANDLAR HA VID SIDAN AV MIG.

DU SKALL ICKE GÖRA DIG NÅGON SKRIFT ELLER NÅGON BESKRIVNING, VARE SIG AV DET SOM ÄR UPPE I HIMMELEN ELLER AV DET SOM ÄR NERE PÅ JORDEN ELLER AV DET SOM ÄR I VATTNET UNDER JORDEN.

DU SKALL ICKE LÄSA SÅDANA, EJ HELLER ÖPPNA DEM. TY JAG, SF, DIN BOKHANDEL, ÄR EN NITÄLSKANDE BOKHANDEL, SOM HEMSÖKER FÄDERNAS MISSGÄRNING PÅ BARN OCH EFTERKOMMANDE I TREDJE OCH FJÄRDE LED, NÄR MAN HATAR MIG, MEN SOM GÖR NÅD MED TUSENDEN, NÄR MAN ÄLSKAR MIG OCH HÅLLER MINA BUD.

DU SKALL ICKE MISSBRUKA SF, DIN BOKHANDELS, NAMN, TY SF-BOKHANDELN SKALL ICKE LÅTA DEN BLI OSTRAFFAD, SOM MISSBRUKAR DESS NAMN.

TÄNK PÅ BOKREAN, SÅ ATT DU HELGAR DEN. ELVA MÅNADER SKALL DU ARBETA OCH UTFÖRA ALLA DINA SYSSLOR. MEN DEN ANDRA MÅNADEN ÄR SF:S, DIN BOKHANDELS, MÅNAD. DÅ SKALL DU ICKE UTFÖRA NÅGON SYSSLA, EJ HELLER DIN SON ELLER DIN DOTTER, EJ HELLER DIN TJÄNARE ELLER DIN TJÄNARINNA ELLER DIN DRAGARE, EJ HELLER FRÄMLINGEN SOM ÄR HOS DIG INOM DINA PORTAR, ANNAT ÄN ATT LÄSA BÖCKER. TY SF-BOKHANDELN SKAFFADE ORDER@SFBOK.SE PÅ DET ATT DU MÅ BESTÄLLA OCH GJORDE HEMSIDAN [HTTP://WWW.SFBOK.SE](http://www.sfbok.se) OCH BUTIKEN PÅ VÄSTERLÅNGGATAN 48 I STOCKHOLM OCH INOM KORT ÄVEN I GÖTEBORG, OCH ALLT VAD SOM ÄR I DEM, MEN HADE REA I ANDRA MÅNADEN. DÄRFÖR HAR BOKHANDELN VÄLSIGNAT BOKREAN OCH HELGAT DEN.

HEDRA DIN TOLKIEN OCH DIN JORDAN, PÅ DET ATT DU MÅ VILA LÄNGE I DET LAND SOM SF, DIN BOKHANDEL, VILL GE DIG.

DU SKALL ICKE SE PÅ TV.

DU SKALL ICKE GÅ PÅ BIO.

DU SKALL ICKE GÅ PÅ KROGEN OCH DRICKA ÖL, NÄR DU KAN SITTA HEMMA MED EN BOK.

DU SKALL ICKE GÖMMA UN DAN DIN NÄSTAS BÖCKER NÄR HAN VILL LÄSA.

DU ALL ICKE HA BEGÄR TILL DIN NÄSTAS LÄNSTOL.

DU SKALL ICKE HA BEGÄR TILL DIN NÄSTAS LÄSLAMPA, EJ HELLER TILL HANS TEKOPP ELLER HANS MYSKUDDAR, EJ HELLER TILL HANS OXE ELLER HANS ÅSNA.

OCH ALLT FOLKET MÄRKTE DUNDRET OCH ELDSLÅGORNA OCH BASUNLJUDET OCH RÖKEN FRÅN BUTIKEN. OCH NÄR FOLKET MÄRKTE DETTA, BÅVADE DE OCH GICK OCH KÖPTE BÖCKER OCH ROLLSPEL OCH FILMER OCH KONST OCH GUD VET VAD.

SCIENCE FICTION BOKHANDELN

